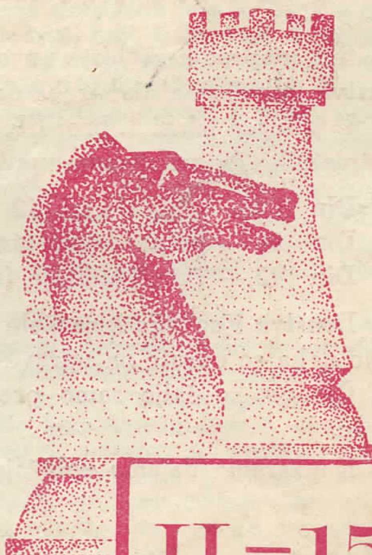
Poštarina plaćena u gotovu

ŠAHOVSKI VJESNIK

II.–15.

ŠAHOVSKI VJESNIK

ZAGREB I., Strossmayerov trg 3. I. — Telefon 34619

Račun kod Narodne banke FNRJ, Centrala za Narodnu Republiku Hrvatsku, Zagreb 4-936033.

»ŠAHOVSKI VJESNIK« izlazi mjesečno, a izdavač i vlasnik mu je »Šahovska Centrala« kao nakladno-izdavački odsjek Šahovskog odbora Fiskulturnog saveza Hrvatske.

Pretplata se beziznimno plaća **unaprijed** poštom ili na račun kod Narodne banke FNRJ, Zagreb 4-936033.

Narudžbe prima **»Šahovska centrala«, Zagreb I. Strossmayerov trg 3/I.**

Urednički odbor: Đ. Mažuran, B. Pavlović, N. Petrović, B. Rabar, D. Timet i V. Vuković.

Urednik i odgovorni urednik: **Braslav Rabar, Zagreb II., Ulica Crvene Armije 18.**

Urednik za problemsku rubriku: **Ing. Nenad Petrović, Zagreb I., — Marulićev trg 15.**

Uprava i administracija: **Eugen Büchler, Zagreb I., Strossmayerov trg 3/I.**

OBNOVITE PRETPLATU!

Svi napredni šahisti, sve šahovske organizacije, šahovska društva, sekcije i aktivi treba da se pretplate na »Šahovski vjesnik«.

U januaru izlazi 1. broj III. godišta, pa pozivamo sve dosadašnje pretplatnike da priloženom uputnicom doznače pretplatu koja iznosi:

Din 192.— godišnje (za 12 brojeva)
Din 96.— polugodišnje (za 6 brojeva)
Din 48.— četvrtgodišnje (za 3 broja)

Društva i sekcije koja žele primati veći broj primjeraka kolektivno neka se obrate na upravu zbog dogovora.

Časopis se šalje samo pretplatnicima, koji unaprijed doznače novac.

Knjižarama dajemo uobičajeni rabat.

UPRAVA

ŠAHOVSKI VJESNIK

ZAGREB, DECEMBAR 1948. GOD. II.—BR. 15

Osnivačka skupština Šahovskog saveza Hrvatske

Nakon odluke II. kongresa FISAJ-a da se šahovski pokret izdvoji iz fiskulturne organizacije te da samostalno nastavi rad, formirani su u svim narodnim republikama inicijativni odbori sa zadatkom da pripreme osnivačke skupštine samostalnih šahovskih saveza. Početkom rujna o. g. započeo je s radom Inicijativni odbor Šahovskog saveza Hrvatske, koji je, povezujući se s predstavnicima šahovskih organizacija u NR Hrvatskoj, proveo sve pripreme potrebne, da se može pristupiti osnivanju šahovskog saveza.

Osnivačka skupština Šahovskog saveza Hrvatske započela je svojim radom u nedjelju 14. studenoga 1948. g. u 9 sati, u prostorijama Gradskog odbora Narodne omladine u Zagrebu. Uz delegate šahovskih organizacija iz NR Hrvatske skupštini su prisustvovali predstavnici Jugoslavenske Armije, narodne vlasti i masovnih organizacija.

Skupštinu je otvorio predsjednik Šahovskog odbora FISAH-a Đorđe Mažuran i predložio slijedeći dnevni red: 1. izbor radnog predsjedništva, zapisničara, ovjerovitelja zapisnika i komisije za verifikaciju punomoći; 2. referat o šahovskom pokretu u Hrvatskoj i njegovim zadacima; 3. koreferat o vrhunskom šahu; 4. diskusija o referatima; 5. prihvat pravila; 6. izbor upravnog, izvršnog i nadzornog odbora; 7. plan rada za 1949. god. i 8. zaključci.

Nakon što je ovaj prijedlog prihvaćen skupštinu je pozdravio u ime Glavnog odbora FISAH-a drug Andro Beusan, koji je istakao, da do ove skupštine na kojoj se osniva samostalni šahovski savez, nije došlo slučajno, nego je ona plod trogodišnjeg rada u okviru fiskulturne organizacije. Do odluke da se formiraju neki samostalni savezi, a među njima i šahovski došlo je zbog toga, što su dosadašnje organizacione forme u okviru FISAJ-a postale preuske za daljnji razvoj šahovskog pokreta.

Nakon pozdrava izvršen je izbor prema 1. točki, a u radno predsjedništvo ušli su Ivan Buković Ćiro, Bogoljub Rapajić, Vinko Blažić, Vladimir Vuković, Braslav Rabar, Đorđe Mažuran, Branko Pavlović, ing. Nenad Petrović, kapetan Stevo Vidović, Dubravko Timet i ing. Nada Ročić-Delak.

Prof. Pavlović održao je referat o šahovskom pokretu u Hrvatskoj i njegovim zadacima. Dao je pregled razvoja šahovskog života od 1885. godine, kada se u Zagrebu pojavljuje prva šahovska organizacija. U razdoblju do prvog svjetskog rata bilo je u Hrvatskoj svega pet šahovskih društava, kojima je glavni cilj bilo komotno igranje t. zv. lakih partija većinom u kavanskim prostorijama. U vodstvu tih društava nalazili su se isključivo ugledniji i uplivniji predstavnici građanske klase, od kojih su ta društva i materijalno zavisila. Studenti-šahisti teško su se probijali u šahovska društva, a pogotovo nisu u njima mogli da ostvare svoje težnje oko usavršavanja u šahovskoj igri. Radnici nisu u ta društva

uopće imali pristupa. Ta su šahovska društva klasno ekskluzivna, učmala i nenaklonjena stručnom napretku; ona su u suštini samo zabavna društva. U njima su zabavne večeri česte, a prvenstveni turniri rijetkost.

Poslije 1918. godine prevladava i dalje klasno uslovljeni tip šahovskog društva, ali se s druge strane počinje već javljati kritika i borba mlađih naprednijih šahista, koji pod utjecajem silnog razmaha šahovskog života u SSSR počinju da traže nove puteve. U to vrijeme javljaju se prvi pokušaji osnivanja omladinskih šahovskih društava, a 1929. godine osniva se i prvo radničko šahovsko društvo »Grafički šahovski klub«. Ali kočnica pravilnom razvoju šaha uslovljena društvenim uređenjem djeluje i dalje sve do Oslobođenja smetajući širenju šaha u narodnim masama, a i podizanju nivoa šahovske vještine. Međutim šah je ipak kod nas zahvatio snažan korijen. To svjedoči i znatno igranje šaha za vrijeme Narodno-oslobodilačke borbe. Koliko su uslovi dopuštali, održavani su na oslobođenom području i šahovski turniri, a mnogi i mnogi borci u časovima posvećenim kulturno-prosvjetnom radu znali su često prihvatiti šahovsku ploču i figure.

Naš današnji masovni i napredni šahovski pokret, osnovan nakon Oslobođenja, nema u organizacionom pogledu veze sa starim šahovskim društvima, koje je nužno morao razbiti, jer su došla u suprotnost s novim društvenim uređenjem i djelovali bi kao kočnica svakom zdravom napretku. Osnovne težnje šahista nakon Oslobođenja bile su omasovljenje šahovskog pokreta i široke mogućnosti razvitka svakog pojedinca. Kao prvi problem, koji se tada postavio pred naše šahiste bio je problem organizacione forme, u kojoj bi se te težnje mogle ostvariti. Osnovna težnja bila je masovnost. Šah je, dakle, mogao da uđe u sklop samo takve masovne organizacije, u kojoj bi mogli biti obuhvaćeni svi šahisti. I radnici i namještenici i omladina i pripadnici Jugoslavenske Armije. Takvu organizacionu formu imao je Fiskulturni savez i ta činjenica odlučila je, da u tadašnjim uslovima šah bude organizaciono povezan s fiskulturnim pokretom. Ovo je doista bio tada jedino ispravan put, koji je donio ploda. Zaslugom fiskulturnog pokreta uspjelo se je, da šah zahvati mase, da dobije na kvalitetu i organizacionom iskustvu tako, da je danas sposoban da se dalje razvija samostalno.

Govoreći o organizacionim uspjesima referent je iznio niz primjera o organizaciji različitih šahovskih takmičenja i drugih različitih šahovskih priredbi, a osobito je istakao veliku internacionalnu priredbu svjetskog rješavačkog problemskog takmičenja, koju smo ove godine organizirali kao prošlogodišnji pobjednici. Također je od velikog značaja bila i šahovska izdavačka djelatnost, koja je izvanredno utjecala na širenje kvalitete šaha u cijeloj FNRJ. »Šahovski Vjesnik« i šest originalnih šahovskih djela u izdanju »Šahovske centrale« mnogo govore o uspjehu šahovske organizacije u ovom pravcu.

Velik dio referata bio je posvećen prikazu razvoja šahovskog života u masovnim organizacijama, a osobito među omladinom. Referent se kritički osvrnuo na činjenicu, što pored velike masovnosti šaha među srednjoškolskom omladinom još uvijek nije povedeno dovoljno računa o masovnom razvoju šaha među radničkom i seoskom omladinom. Ovo treba da bude svakako jedan od osnovnih zadataka Šahovskog saveza.

Zatim su izneseni pregledno svi važniji šahovski događaji i priredbe, koje su se od Oslobođenja održale u NR Hrvatskoj među kojima je istaknuta velika masovna šahovska priredba Hrvatska-Slovenija na 200 ploča, koja je predstavljala jednu od najvećih šahovskih masovnih manifestacija.

Govoreći o zadacima, koji stoje pred novom šahovskom organizacijom referent je naglasio da će Šahovski savez Hrvatske neposredno

rukovoditi samostalnim šahovskim organizacijama na području NR Hrvatske, dok će šahistima, koji djeluju u okviru masovnih organizacija davati punu podršku i pomoć kako u organizacionom tako i u stručnom pogledu. Osobito će važno biti organizirati sav šahovski život, koji se razvija na području NRH, a to će se postići tako, da se svi šahisti obuhvate bilo u samostalnim šahovskim jedinicama, bilo u šahovskim sekcijama masovnih organizacija. Osobito će važno biti propagandno djelovanje za šahovsku vještinu na omladinskim radnim akcijama. O uspjehu svih ovih akcija u mnogom će zavisiti i opći uspjeh cjelokupne naše šahovske organizacije.

Referat je završen ovim riječima: »Postignuti rezultati na propagandi i omasovljenju šahovske umjetnosti u našoj narodnoj republici, prodor šaha u široke narodne mase, stvaranje osnovnih šahovskih kolektiva u onim mjestima i krajevima, gdje do Oslobođenja nije bilo nikakve šahovske aktivnosti stvaraju našoj šahovskoj organizaciji čvrstu platformu njenog budućeg rada i otvaraju široke perspektive daljem napretku na izdizanju kvalitete našeg šaha. Oni u punoj mjeri opravdavaju odluku donesenu na II. kongresu FISAJ-a o izdvajanju šahovske organizacije iz sklopa fiskulturnog saveza, ali nas sve i obavezuju da punim zalaganjem svih raspoloživih snaga i volje nastavimo i pojačamo rad na ovom sektoru našeg kulturnog života koristeći tako one povoljne uslove, koje razvoju šaha pruža naša narodna vlast, uslove kakvi mogu postojati samo u zemlji u kojoj se izgrađuje socijalizam«.

Zatim je održao referat o ulozi vrhunskog šaha internacionalni majstor Vladimir Vuković. On je istakao, da je uz širenje šaha u narodnim masama i jačanje osnovnih šahovskih jedinica također važno i izdizanje šahovskih talenata i pravilno rukovođenje vrhunskog šaha. Potrebno je uočiti i pravilno ocijeniti razvojne mogućnosti pojedinih igrača. Naročito za šahiste od prve kategorije na više potrebna je u svrhu daljeg usavršavanja pomoć iskusnih stručnjaka u obliku predavanja, diskusija i t. d. Majstori, koji se uspnu do finala državnog prvenstva i kandidati za državnu reprezentaciju treba da se posebno pripremaju. Da se naš vrhunski šah, koji se sastoji iz majstora, majstorskih kandidata i prvokategornika osposobi za valjano ispunjavanje različitih zadataka, potrebno je obuhvatiti snage s kojima raspolažemo i rasporediti ih pravilno za rad. Kao najbolje sredstvo za tu svrhu ukazuje se naročita ustanova i referent predlaže skupštini osnivanje Šahovskog instituta NR Hrvatske sa slijedećim zadacima:

1. Da ostvaruje samostalni teoretski rad i da postignute rezultate objavljuje u štampanim izvještajima.

2. Da na poziv Šahovskog saveza i drugih foruma daje stručna mišljenja i referate o pojedinim pitanjima.

3. Da vodi centralnu šahovsku biblioteku NR Hrvatske, da izrađuje kartoteke i druga pomagala za vlastiti rad i za naprednije šahiste.

4. Da nastoji oko planskog izdavanja šahovske literature i da vrši posao ocjenjivanja rukopisa, koji se predlaže za štampanje.

5. Da obrazuje šahovsku školu kao sastavni dio institutskog rada sa stalnim višim i srednjim (pripravnim) tečajevima, tečajevima za predavače i t. d.

6. Da pomaže Šahovskom savezu pri organiziranju nižih i drugih tečajeva i da mu stavlja na raspoloženje svoje predavače. Nadalje da sve predavače u NR Hrvatskoj pomaže savjetom i predavačkim materijalom i da nadzire stručnu stranu njihova rada.

7. Da prati razvitak šahista viših kategorija u NR Hrvatskoj i da ukazuje na razvojne mogućnosti ili na nedostatke pojedinaca.

8. Da po planu izašilje svoje članove u pokrajinu u svrhu priređivanja predavanja, diskusija, priredaba i t. d.

9. Da surađuje s ostalim šahovskim institutima u državi, a naročito s centralnim institutom.

10. Da nastoji na političko-ideološkom odgoju vrhunskih šahista u NR Hrvatskoj.

Brojnost i raznovrsnost navedenih zadataka dokazuje potrebu osnivanja Šahovskog instituta i ukazuje na znatnu korist, koju bi od njega mogao imati naš šahovski pokret. Samo na taj način bilo bi moguće određenom broju stručnjaka stavljati određene veće zadatke i odgovornost za rezultate, dok se rastavljanjem radnog programa na prigodne i improvizirane akcije ne bi moglo mnogo postići.

U vezi s referatima razvila se svestrana diskusija u kojoj su naročito učestvovali delegati iz pokrajine, raspravljajući o svim osnovnim pitanjima iznesenim u referatima.

Zatim je tajnik šahovskog odbora FISAH-a Dubravko Timet pročitao nacrt pravila, koja su, nakon diskusije, uz neznatne izmjene prihvaćena.

Poslije prihvata pravila, jednoglasno je izabran na prijedlog kandidacionog odbora slijedeći upravni odbor:

Predsjednik: Ivan Buković-Ćiro, pomoćnik ministra trgovine i opskrbe, potpredsjednici: Bogoljub Rapajić, potpredsjednik Glavnog odbora Srba u Hrvatskoj, Miljenko Grubelić, načelnik ministarstva prosvjete, Ljubo Grubor, pročelnik kulturno-umjetničkog odjela Glavnog odbora JS, Ivan Tomec, predsjednik rajonskog odbora I. rajona, Branko Pavlović, prosvjetni inspektor, dr. Stjepan Pernat, liječnik. Tajnici: Mato Damjanović, Dubravko Timet i Ivan Zorec. Članovi odbora: kapetan S. Vidović, J. Bučević, J. Radovčić, dr. Đ. Kurepa, dr. Lj. Jonke, D. Knežević, ing. I. Jerman, ing. N. Petrović, ing. M. Veldin, dr. K. Kovačić, V. Vuković, B. Rabar, ing. N. Ročić-Delak, F. Subotičanec, dr. D. Rubin, dr. M. Dumić, dr. Z. Cebalo, V. Pongrac, J. Prokop, E. Büchler i D. Zornberg (svi iz Zagreba), V. Blažić i L. Karlović iz Rijeke. A. Marušić i V. Bego iz Splita, M. Rivol iz Osijeka, N. Milašinović iz Vinkovaca. dr. Lj. Krašković iz Vukovara, Z. Božin iz Borova, L. Žimbrek iz Varaždina, A. Jonke iz Karlovca, V. Bogatec iz Broda i V. Berić iz Knina. Nadzorni odbor: B. Valadžija, P. Grba, M. Filipčić, R. Rajković i F. Primožić.

Novoizabrani predsjednik I. Buković zahvalio se u ime upravnog odbora na povjerenju i obećao da će nova uprava dati sve od sebe, da izvrši sve zadatke, koje je ova skupština pred nju postavila.

Zatim tajnik saveza D. Timet čita plan rada za 1949. godinu, u kojem je predviđeno, da se šahovski pokret postavi na najširu osnovicu, i to u svim njegovim granama. Pored propagiranja šahovske igre i organiziranja raznovrsnih natjecanja otvorit će se široke mogućnosti procvatu šaha među ženama, zatim će se posvetiti velika pažnja dopisnim turnirima, problemskom šahu i t. d.

Osobita pažnja će se posvetiti pitanju organizacionog učvršćenja kako već postojećih šahovskih sekcija i društava, tako i formiranju šahovskih organizacija gdje one ne postoje ili su tek u začetku. Provodit će se kategorni sistem takmičenja, zatim omladinsko i žensko prvenstvo NR Hrvatske. Nakon dvogodišnje stanke ostvarit će se turnir za šampionat NR Hrvatske s učešćem svih hrvatskih majstora, majstorskih kandidata i izabranih prvokategornika. U ovom šampionatu sudjelovat će i nekoliko majstora iz drugih narodnih republika.

Novost u šahovskom kalendaru za slijedeću godinu predstavlja organizacija prvog turnira omladinki iz NR Hrvatske u cilju izdizanja mladih kadrova na području šaha među ženama. Planirana je masovna

utakmica Hrvatska-Slovenija i troboj najboljih omladinaca Srbije, Hrvatske i Slovenije.

Na polju problemskog šaha predviđa se organizacija republičkog sastavljačkog i rješavačkog turnira.

Osnovat će se i dvije vrste kurseva: organizacioni za šahovske rukovodioce i teoretski za šahovske predavače. Istodobno će savez slati u propagandne svrhe predavače u pokrajinu, gdje će oni moći dati potrebna organizaciona uputstva i održati koju propagandnu priredbu.

Referent je završio riječima: »Uz sve te zadatke, koji se postavljaju pred naš novoosnovani šahovski savez, nužno je da i svi šahovski kolektivi sa svoje strane samoinicijativno ostvare sva ona takmičenja i priredbe, koje mogu provesti u vlastitoj organizaciji i u okviru vlastitih mogućnosti.«

Nakon diskusije o planu rada, koji je usvojen, pročitao je dr. D. Rubin ove zaključke osnivačke skupštine Šahovskog saveza Hrvatske:

ZAKLJUČCI

1. Šahovski savez Hrvatske postavlja sebi kao osnovni zadatak, da učvrsti postojeća šahovska društva i sekcije u NR Hrvatskoj, da radi na osnivanju i oformljavanju novih društava, sekcija, aktiva i t. d., da preko tih organizacija obuhvati i one šahiste, koji još nisu organizirani i da između svih svojih organizacija izgradi pravilno povezivanje. U tom će smislu Šahovski savez Hrvatske preko svojih osnovnih jedinica poraditi, da se broj organiziranih šahista poveća i po mogućnosti uvišestruči.

2. Djelujući u smjeru omasovljenja šaha ŠSH preuzima zadatak da potiče i pomaže šahovska nastojanja u masovnim organizacijama i to napose

a) da proširi i usavrši dosadašnji šahovski rad sa srednjoškolskom omladinom, a da potakne i ostvari do sada još nedovoljni rad s radničkom i seoskom omladinom. U tu će svrhu Savez poraditi na osposobljavanju šahovskih instruktora za omladinu, a napose i na njihovu izašiljanju na radne akcije;

b) osim propagandnog djelovanja na radnim akcijama Šahovski savez će osobito nastojati, da se razvije i pojača šahovska djelatnost u domovima učenika u privredi i školskim aktivima i đačkim domovima;

c) naročitu brigu treba posvetiti, da se šahovsko djelovanje u sindikalnim podružnicama što više proširi i da mu se povisi kvalitet. Ovo će se postići organiziranjem svih vrsta šahovskih takmičenja i održavanjem predavanja iz oblasti šahovske teorije. Treba osobitu pažnju posvetiti ovakvom djelovanju u velikim poduzećima, zatim u domovima kulture, blokovskim tajništvima, te u zadružnim domovima u selima. U okviru ovog djelovanja treba osobito nastojati oko proširenja šaha među ženama;

d) organizirati što svestranije šahovsku djelatnost, tako da se uz samo igranje šaha razviju i ostale šahovske grane kao što su problemski i dopisni šah;

e) osobitu pažnju posvetiti ideološko-političkom izdizanju i voditi računa, da se sav šahovski rad zasniva na onim principima, na kojima se izgrađuje socijalizam u našoj zemlji.

3. U izgradnji raznovrsnih takmičenja Šahovski savez Hrvatske postavlja sebi slijedeće zadatke:

a) da do kraja provede sistem kategoriziranja igrača i da poveća broj aktivnih igrača, obuhvaćenih kategorizacijom;

b) da izravno ili preko svojih organizacija priredi turnire po kategorijama, kako bi se omogućilo svim šahistima, da stiču više, odnosno potvrđuju stečene kategorije;

c) da organizira omladinsko prvenstvo Hrvatske, na što široj osnovici;

d) da organizira turnir za prvenstvo žena NRH;

e) da organizira momčadsko prvenstvo Hrvatske po sistemu lige i zonskih prednatjecanja;

f) da nastoji ostvariti još i slijedeće priredbe: šampionat NR Hrvatske, masovnu utakmicu sa NR Slovenijom, omladinske prijateljske matcheve sa NR Srbijom i Slovenijom, nekoliko mješovitih turnira u pokrajini, kotarska prvenstva, te različite druge priredbe.

4. U svrhu osposobljavanja instruktora i organizatora te u cilju podizanja kvaliteta šaha u NR Hrvatskoj, Šahovski savez Hrvatske će organizirati posebne stručne tečajeve i veći broj predavanja u pokrajini. Nadalje će se starati oko pripremanja vrhunskih igrača i zauzimati za osnivanje Šahovskog instituta.

5. U izdavačkoj djelatnosti i u svrhu podmirenja potreba u rekvizitima Šahovski savez Hrvatske stavlja si u zadatak da:

a) pomoću što šire saradnje usavrši što bolje »Šahovski vjesnik« i proširi još više krug njegovih čitatelja;

b) izdavanje knjiga planski usmjeri u cilju popunjavanja praznina u našoj šahovskoj literaturi;

c) nastoji oko izrađivanja odnosno nabavljanja što boljih i jeftinijih šahovskih garnitura, šahovskih satova, demonstracionih ploča i t. d.

Sa skupštine poslani su pozdravni telegrami Maršalu Titu, Centralnom Komitetu KPH, predsjedniku vlade NR Hrvatske dru Vladimiru Bakariću i Inicijativnom odboru Šahovskog saveza Jugoslavije. Čitanje telegrama svi delegati oduševljeno su pozdravili.

Predsjednik je zaključio skupštinu ovim riječima: »Ako naš rad bude pravilno proveden u život, on će unijeti više sistema u razvitku šaha — jednom riječju, mi ćemo mobilizirati nove svježe snage, što će biti garancija da će naš šah poći putem, kojim se razvija u prvoj socijalističkoj domovini, u Sovjetskom Savezu. Takvim radom šahisti naše zemlje dat će svoj prilog izgradnji socijalizma i novog čovjeka«.

II. žensko prvenstvo FNR Jugoslavije

Već po zadatku koji mu je postavljen, pretstavljao je naš drugi ženski šampionat vidan napredak prema prošlogodišnjem. Nije se više radilo o čistoj manifestaciji šaha među ženama, već je vest da će se iduće godine držati utakmica za svetski šampionat žena zahtevala i kvalitet. Naš šahovski pokret koji zauzima tako vidno mesto u međunarodnoj areni, s pravom očekuje da i ženski pretstavnik našeg šahovskog pokreta bude na visini. A to nije laka stvar, jer se valja nositi na pr. s jakim igračicama Sovjetskog Saveza: sa Bikovom, Rudenkovom, Belovom, Rubcovom i ostalima. Tko je pregledao njihove partije, taj zna na kakvoj su zavidnoj visini.

Znači da više nije bilo u pitanju samo koja će nositi časni naziv jugoslavenske prvakinje, već i to koja će ići u inostranstvo da pretstavlja FNRJ, kojoj će pretstajati prijatan put, ali i teška, odgovorna dužnost.

Lista učesnica pokazuje izvesnu koncentraciju šahovskog pokreta među ženama u nekoliko centara. To nameće obraćanje veće pažnje na širenje šaha među ženama i u drugim mestima, jer treba ići za tim, da ženski šah svuda uhvati korena. Naj-

brojnije bili su zastupljeni Zagreb, Zemun i Ljubljana. Za žaliti je što nisu učestvovale Jovanka Petrović-Velimirović (prvakinja iz 1939. god.), Vera Balaban (prošle godine delila II. mesto sa Cvenklovom) i Mica Šušnjarac (prvakinja Novog Sada, koja je u vremenu turnira izdržavala tešku operaciju).

Organizacija je bila poverena Pokrajinskom odboru Šahovskog saveza Srbije za Vojvodinu u Novom Sadu. Pri tome glavna zasluga pripada neumornom radu druga Aleksandra Zege, sekretara i vođe turnira druga Miloša Šonca. Učesnice bile su smeštene u hotelu »Putnik«, a takmičenje održalo se preko puta u sali »Društva za saradnju sa SSSR«. Sve je dobro uspelo. Naše matadorke u više mahova izrazile su svoje zadovoljstvo na prijemu i smeštaju. Publika je u velikom broju posećivala turnirsku dvoranu.

Odmah sa starta krenule su zajedno Cvenklova i dve Zagrepčanke ing. Ročić-Delak i Hrašovec. One su dobile sve tri prve partije, dok je Timofejeva zaostala za pola boda zbog remija sa Verom Jovanović. U četvrtom kolu otpada Hrašovčeva,

S. Cvenkl

L. Timofejeva

jer je tuče Delakova, koja sad vodi zajedno sa Cvenklovom sve do petog kola sa 5 bodova, a pred Timofejevom 4½. U sledećem kolu Delakova gubi sa Cvenklovom, a u sedmom kolu sa Timofejevom i otpada iz konkurencije za prvo mesto. Na čelu je sama Slavica Cvenkl do osmog kola, do susreta s Kudrnom s kojom remizira.

Tako u odlučno deveto kolo ulaze Timofejeva i Cvenklova rame uz rame sa po 7½ bodova, daleko pred ostalima. Interesovanje i napetost dostiže vrhunac. Mnogobrojni gledaoci svu su pažnju skoncentrisali samo na taj odlučni susret, kao da se u sali nije demonstriralo još šest drugih partija. Svi su se pitali hoće li Cvenklova ovog puta uspeti ili još nije došao njen čas. Dotle su suparnice vodile tešku borbu, sa promenljivom srećom. Konačno je odlučila veća rutina Lidije Timofejeve, dok je Cvenklova patila od treme i nije umela da iskoristi svoje dobre šanse. Time je rešeno pitanje prvenstva.

U idućem kolu Nada Kudrna opasno ugrožava Timofejevu, ali postizava samo remis. Tako ostaje između Cvenklove i Timofejeve rastoja-

nje od odlučujućih pola boda, što čini borbu u zadnja tri kola veoma zanimljivom. Ali promena nema. I Timofejeva i Cvenklova dobijaju sve i konačno imamo placement: šampionka ostaje Lidija Timofejeva, a »vice-šampionka« Slavica Cvenklova. Daleko iza njih vodila se borba za treće mesto, koje osvaja ing. Nada Ročić-Delak, a četvrto pripada mladoj Verici Jovanović. Nada Kudrna, koja je pred kraj popustila, pala je čak na peto mesto.

Lidija Timofejeva postigla je nadmoćan rezultat od 11 pobeda i samo 2 remija, a ipak joj pobeda ni jednog trenutka nije bila sasvim sigurna, jer score **Slavice Cvenkl** samo je za pola boda slabiji. Bio je to njihov turnir, u kojem su sve ostale imale samo sporedne uloge.

Po stilu igre naše šampionke sasvim su različite. Lidija je veći borac i zaplet sa kombinacijama njen je domen. Slavičina igra je tiha voda koja breg roni. Ako bi ih uporedili sa muškim igračima, onda bi igra Timofejeve imala sličnosti sa onom Beograđana Janoševića ili Trajkovića, a Cvenklova potsećala na solidne slovenačke pozicioniste, kojima je na čelu stari Vidmar.

Pravu ocenu naših vodećih šahistkinja vrlo je teško dati, pošto dovoljno ne poznajemo snagu ženskog šaha u ostalim zemljama. Svakako pred polazak u inostranstvo moraju se ozbiljno pripremiti.

Za treće mesto vodila se posebna borba. Pripalo je zasluženo prvakinji Hrvatske **ing. Nadi Ročić-Delak,** koja igra lak, logičan šah. Mlada studentkinja **Verica Jovanović** iz Čačka tek je u razvoju i mnogo obećava. Zemunka **Nada Kudrna** je talentovani, agresivni kombinator, kojoj je velika mana što igra prebrzo.

Prva od nenagrađenih bila je najstarija učesnica **Persida Marut** (Zemun), koja je postigla 50%.

Prof. Angelina, supruga majstora **Avirovića** nesrećno je počela. U prvom kolu sa Timofejevom imala je nadmoćan položaj sa pešakom više. Taj poraz je uticao na dalju igru, kao i nazeb od koga je patila. Nedostaje joj fizička kondicija.

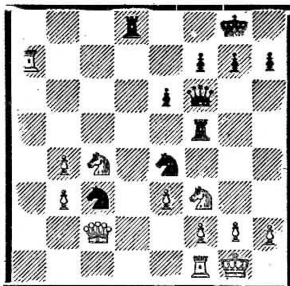
Dotle se **Antonija Bajec** sa Bleda istakla upornom i žilavom igrom, a i mlada nastavnica gimnazije u Zrenjaninu **Marija Nađ** umela je da se unese u probleme pozicije. Nedostajala joj je rutina i teorisko znanje. Naprotiv, dobro je teoriski bila

Novi Sad 1948.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Bodovi	Mesto
Timofejeva . . .	•	1	1	½	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	I
Cvenkl	0	•	1	1	½	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11½	II
Ing. Ročić-Delak	0	0	•	1	0	1	1	1	1	½	1	1	1	1	9½	III
Jovanović	½	0	0	•	½	½	½	1	1	1	1	1	1	1	9	IV
Kudrna . . .	½	½	1	½	•	0	½	1	½	1	0	1	0	1	7½	V
Marut	0	0	0	½	1	•	0	1	1	0	1	0	1	1	6½	6
Prof. Avirović . .	0	0	0	½	½	1	•	0	1	0	½	0	1	1	5½	7-9
Bajec	0	0	0	0	0	0	1	•	1	1	½	1	0	1	5½	7-9
Nađ	0	0	0	0	½	0	0	0	•	1	1	1	1	1	5½	7-9
Korban	0	0	½	0	0	1	1	0	0	•	0	1	½	1	5	10
Vinceljak	0	0	0	0	1	0	½	½	0	1	•	0	½	1	4½	11
Hrašovec	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	•	1	0	4	12-13
Tomljenović . .	0	0	0	0	1	0	0	1	0	½	½	0	•	1	4	12-13
Homec . .	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	•	1	14

spremna **Marica Korban** (Ljubljana), ali je kasnije popuštala. Zagrebačke omladinke **Vinceljakova** i **Tomljenovićeva** još su premlade, a ipak su se na momente lijepo iskazale. **Hrašovčeva** (Zagreb) posle dobrog starta iznenada je sasvim podbacila. **Nuša Hcmec** iz Maribora nije se mogla snaći.

Derby susret Cvenkl-Timofejeva odigrao se pod vrlo dramatičnim okolnostima. Bilo je to u 9. kolu kada su obe favoritkinje imale već po 7½ bodova (svega po jedan remis) i daleko odmakle ostalima. Pitanje prvenstva postala je već njihova interna stvar, koja se rešavala u toj odlučnoj partiji. Toga dana sala je bila puna. Mnogi su stajali, jer su sva sedišta bila zauzeta.

Timofejeva (crna) branila se Pirčevom varijantom meranske odbrane, koju kao da njena protivnica nije baš dobro poznavala. Tako je crni konj moćno zaseo na c3, ali je posle Timofejeva skrenula sa pravog puta i u direktnom napadu na belog kralja tražila odluku. Cvenklova je to lepo iskoristila, osvojila dva pešaka i okrenula situaciju u svoju korist. Sad su već svi poverovali u njenu pobedu. Međutim, u poziciji na dijagramu došlo je još jednom do odlučnog obrata.

Ne sluteći zlo učinila je Slavica Cvenkl odlučnu grešku:

28. Ta5?

Valjalo je opaziti što protivnica smera i ne dozvoliti joj sledeću žrtvu kvaliteta. Posle 28. Sd4 i f3 bela ima konsolidovanu poziciju i dva pešaka više.

28. ... Tf3:!

Naravno. Sada Lidija Timofejeva dolazi u svoj elemenat.

29. gf3 Df3:(?!)

Ovde su se mnogi iz publike nadmoćno smeškali. Bili su uvereni da naša prvakinja nije videla dobitak dame: 29. ... Dg6+ 30. Kh1 Sg3+ 31. fg3 Dc2:. Ali kada su je posle partije o tome upitali, iznenadio ih je odgovor: 29. ... Dg6+ 30. Tg5! Dg5:+ 31. Kh1 i kako je napadnut Se4 u opasnosti je Sc3. Protiv toga ima crna samo remis sa Dh5 pa Df3+. Verovatno je dobivalo 30. ... Sg5:! 31. Dg6: Sf3:+ 32. Kg2 Sh4+ 33. Kh3 Sg6: sa konjem protiv pešaka, ali nije htela da se zbog neke druge završnice odrekne efektne igre na mat. Ispostavilo se, dakle, da je sve dobro videla i to bolje od lakovernih posmatrača!

30. Te1

Pretilo je smrtonosno Se2+.

30. ... f6!

Najjače. Ovaj potez ima tri svrhe: da napravi pribežište kralju oslobodi Td8 za akciju, da spreči Se5 i omogući Sg5.

31. T5a1

Sprečava pretnje Td1 ili Td2.

31. ... Td5

Ovde je brže dobivalo Sg5, sa pretnjom Sh3+ i Dh1 mat. Ako 32. h3 Dh3: 33. f4 Sf3+ 34. Kf2 Dh2+ i bela gubi damu.

32. Ta5

Pretilo je Tg5+.

32. ... Dg4+ 33. Kh1

Veći otpor davalo je 33. Kf1, našta bi crna morala ipak nastaviti sa Sg5, a na šahove sa Ta8+ i Ta7+ ići kraljem belom topu u susret do b8.

33. ... Td1! 34. Td1:

Na 34. Ta1 nameravala je crna 34. ... Se2!! (preti Df3 mat) 35. De2: De2: 36. Td1: Sf2:+ i Sd1: s dobitkom.

34. ... Sd1:

Partija je završena. Nema spasa od Sf2 mat.

35. Ta8+ Kf7 36. Ta7+ Kg6 i bela je predala.

B. Tot

Grünfeldova obrana u svijetlu posljednjih velikih turnira

(Svršetak)

Varijanta 3. g3

Ovaj sistem bio je prije često primjenjivan u svrhu izbjegavanja Grünfeldove obrane, jer se smatralo da je nakon uvodnih poteza **1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. g3** slabije vući 3. ... d5, koji potez je bez prethodnog 3. Sc3 nemotiviran i samo otvara veliku dijagonalu h1—a8 na koju će se vrlo aktivno smjestiti bijeli lovac. Stoga se općenito smatralo da se potezom 3. g3 može na neki način prisiliti crnoga na uđe u kraljevu indijku s normalnom postavom pješaka na d6, a bez provedbe d7—d5 što daje obilježje Grünfeldovoj obrani.

Kasnija praksa je međutim pokazala da se crni može bez opasnosti upustiti u ovu varijantu i vući **3. ... d5**, pogotovo što se u glavnoj varijanti kraljeve indijke malo uzdrmala pozicija crnog, a u varijanti s provedbom d7—d5 našla su se dovoljna pojačanja u igri crnog za održanje ravnoteže.

Nakon navedena prva tri poteza mogu se još oba lovca staviti u pripremljeni fijanketo: **4. Lg2 Lg7**, što daje karakterističnu poziciju ove varijante, od koje se mogu odvojiti pojedini ogranci.

Ova pozicija nastala je svega u jednoj partiji na match-turniru za svjetsko prvenstvo (Botvinik-Smislov), ali čak u devet partija na međuzonskom turniru u Saltsjöbadenu.

Varijanta se može podijeliti u dva glavna ogranka koja su igrana na ovim turnirima, i to gdje bijeli odmah uzima pješaka na d5 i obratno. u kojem on to izbjegava.

Ogranak s izbjegavanjem izmjene na d5 primjenjivan je bio isključivo u posljednjim kolima turnira u Saltsjöbadenu i dao je rezultat iz 4 partije 4 remija. Sam taj rezultat može okarakterizirati ovaj ogranak kao solidan, ali je on bez većeg značenja, jer ne pruža dovoljno mogućnosti za oštru borbu.

Dalji potezi koji su bili isti u svim partijama bili su

5. Sf3 0—0 6. 0—0

Bijeli sad prepušta crnome da donese odluku da li će igru otvoriti ili je držati zatvorenom. Svega u jednoj partiji (Ragozin-Boleslavski) crni se odlučio na potonje i povukao **6. ... c6**, ali nakon **7. Sc3** ipak je odstupio od svoje prvotne namjere, igrajući **7. ... dc4** u uvjerenju da će mu nastojanje bijelog da povrati pješaka omogućiti izjednačenje. To se i obistinilo, jer nakon **8. Lf4 Sd5 9. Le5 f6 10. Lb8: Tb8: 11. Da4** (da spriječi 11. ... b5) **11. ... Sb6 12. Dc2** crni bi imao još nešto bolje šanse, da bijeli nije raspleo u remis. Umjesto 7. Sc3 mogao je bijeli sa 7. cd5 mimoići mogućnost crnog da uzme na c4, što daje brzo izjednačenje ili pak vući 7. b3, na što crni putem 7. ... Se4 8. Lb2 c5! može postići zadovoljavajuću igru.

Više borbenosti pružile su partije u kojima se crni odlučio otvoriti centar igrajući

6. ... dc4

Bijeli se naravno treba odmah pobrinuti kako će povratiti pješaka na c4, ali da zato ne izgubi u razvoju. U tu svrhu mogu dobro poslužiti potezi skakačem 7. Sbd2 ili 6. Sa3.

U partiji Gligorić-Kotov bijeli je igrao **7. Sbd2**, a crni je odgovorio potezom **7. ... c6**, što ne izgleda dobro, jer omogućava bijelom kasnije izgradnju punog centra s pješacima

na d4 i e4, a to osigurava bijelom stanovitu prednost. Logičnije je bilo 7. ... c5 i na eventualno 8. dc5 Sfd7! s potpunim izjednačenjem. Spomenuta partija tekla je dalje ovako: **8. Sc4: Le6 9. Dc2 Sa6** (dobro je bilo odmah 9. ... h6) **10. Sg5 Lc8 11. e4 h6 12. Sf3 Sb4.** Ovaj je posljednji potez nepotreban, jer će bijeli s a3 potjerati odavde skakača na isto mjesto otkuda je i došao. Bolje je svakako bilo odmah 12. ... Le6, no u svakom slučaju bijeli zadržava prednost.

U dvije partije bio je vučen potez

7. Sa3

s istom idejom uzimanja na c4. Crni je u oba slučaja proveo c7—c5. U partiji Szabo-Yanofsky crni je najprije odgovorio **7. ... Sa6** i tek na **8. Sc4: c5.** Bijeli je odgovorio s **9. dc5** i nakon **9. ... Sc5:** pojavila se na ploči potpuno simetrična pozicija, često tipična za ovo otvorenje. Bijeli je zadržao samo prednost početnog poteza, što mu je omogućilo da preuzme inicijativu, ali je crni nalazio uvijek dovoljnu obranu. Partija je dalje tekla: **10. Le3 Sce4** (išao je i simetrični nastavak 10. ... Le6 11. Lc5: Lc4: 12. Dc2 Ld5 i t. d.) **11. Sd4 Sd6 12. Sd6: Dd6: 13. Sb5 De5 14. a4 Dh5!** Bijeli je radi prijetnje 15. ... Sg4 bio prisiljen na **15. f3,** što je omogućilo crnom da putem **15. ... Lh3 16. Sa7: Lg2: 17. Kg2: Sd5** izjednači igru.

U partiji Lundin-Steiner crni je odmah proveo **7. ... c5** i nakon **8. Sc4: cd4 9. Sd4:** dopustio bijelom da uz početni potez zaradi još dva tempa. No pozicija je prilično izbalansirana i nije se pokazala kod crnog akutnom za ovaj manjak. Crni je mirno nastavio s razvojem **9. ... Sbd7** i na **10. Sb5** igrao je vrlo jako **10. ... Sg4!,** što mu je nakon **11. Db3 Sb6 12. Td1 Ld7 13. Se3 Se5 14. Ld2 a6** osiguralo jednaku igru.

U šest navrata igran je ogranak s izmjenom na d5.

5. cd5 Sd5:

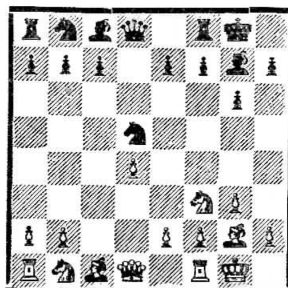
ali niti jedna partija nije nastavljena s oštrijim 6. e4, nego je bio igran manje oštar, ali i solidniji potez

6. Sf3

Nakon obostrane rohade

6. ... 0—0 7. 0—0

nastala je pozicija koja se pojavila u svim partijama.

U partiji Botvinik-Smislov (XVIII.) crni je primijenio manje poznat nastavak **7. ... Sb6,** koji se ne bi pokazao baš lošim, da je crni nakon **8. Sc3** umjesto igranog **8. ... a5** nastavio zdravije 8. ... Sc6 i na 9. d5 Sb8 s kasnijim miniranjem centra putem c7—c6 ili e7—e6. Putem 8. ... a5 Smislov je htio izgraditi pritisak na daminom krilu, ali Botvinik je bio brži u centru. Dalje je slijedilo **9. Lf4 c6 10. Dc1 Te8 11. Td1 Sa6 12. h3 a4 13. e4 Ld7 14. Se5!** i bijeli se radi daleko slobodnije igre nalazi u prednosti, ali se partija uslijed izvjesnih propusta bijelog, a i odlične obrane crnog, završila remis.

U ostalih pet partija igran je više uobičajeni nastavak

7. ... c5

što se općenito smatra i najjačim, jer udara odmah protiv bijelog centra. Bijeli su imali na raspoloženju tri nastavka: 8. e4, 8. Sc3 i 8. dc5.

Najdorfu se izgleda najviše svidio prvi nastavak, pa ga je primijenio u dva navrata, i to protiv Kotova i Boleslavskog.

Crni u obje partije nisu nakon **8. e4** nastavili kako se dosad najviše igralo s 8. ... Sb6, nego su pokušali nešto postići putem **8. ... Sf6** iznuđujući potez **9. e5.** Još su slijedeći potezi **9. ... Sd5 10. De2 Sc6 11. dc5** bili igrani u obje partije.

U prvoj je partiji Kotov igrao **11. ... Da5,** ali je Najdorf već imao spremljen odgovor **12. Sbd2!**. Nakon gotovo iznuđenih poteza za crnog **12. ... Dc5: 13. Sb3 Db6 14. Td1 e6** ponovno se vratio skakač **15. Sbd2!** ne toliko da dođe na oslabljeno polje d6, nego da nakon **15. ... Dc7 16. Sc4 b6** putem **17. Se3** minira odličan položaj crnog skakača na d5. Crni je nastavio sa **17. ... Se5: 18. Sd5: ed5 19. Se5: De5: 20. De5: Le5: 21. Ld5: Tb8 22. Lh6 Te8 23. Lc6 Lg4 24. Le8: Ld1: 25. Lf7:+ Kf7: 26. Td1: Lb2: 27. Td7+ Kg8 28. Ta7:** i bijeli je ostao uz bolju poziciju s pješakom više, ali je u dalekoj konačnici crni ipak srećom spasio remis.

Boleslavski nije htio doživjeti sudbinu Kotova, te je igrao **11. ... Lg4**. Najdorf je ponovno odigrao svoj potez **12. Sbd2!** dajući e-pješaka, kako bi zadržao majoritet na daminu krilu. Crni je tog pješaka uzeo **12. ... Se5:** na što je bijeli iznudio dvostruku izmjenu na f3 s **13. h3 Sf3:+ 14. Sf3: Lf3:** (prijetnja je 15. Td1) **15. Lf3:**, zadržavši lovački par i majoritet na daminoj strani. No crni je poslije **15. ... e6 16. Td1 Dc8! 17. Le3** igrao umjesto 17. ... Se3: 18 De3: Dc7, što bi mu davalo ipak odličnih izgleda na remis, **17. ... Td8 18. Tac1 a6** i sada je bijeli putem **19. b4!** osigurao solidniju prednost koju je iskoristio do kraja postigavši značajnu pobjedu.

U partiji Szabo-Kotov nastala je drugim redoslijedom poteza pozicija kao nakon **7. ... c5 8. Sc3 cd4 9. Sd4: Sc3: 10. bc3.**

Ova pozicija smatra se usprkos oslabljenja daminog krila povoljnijom za bijelog, jer on može baš zahvaljujući otvorenoj b-liniji otvoriti unakrsnu paljbu na kritičnu točku b7. No u praksi najčešće se ipak partija svršava remis.

Kotov je nastavio vrlo obazrivo **10. ... a6** i nakon **11. La3 Dc7** crni je istina smjestio dobro damu na c7, ali je bijeli u razvojnoj prednosti, a uz to crni ima još poteškoća kako da razvije daminog lovca. Nakon zanimivih zapletaja partija se ipak završila remis.

Umjesto 10. ... a6 interesantan je ovdje nastavak 10. ... e5 i nakon 11. Sb5 (na druge poteze skakačem igra crni 11. ... Dc7 bez gubitka tempa a7—a6) 11. ... Da5, no on još nije dovoljno istražen.

U dvije partije igrali su bijeli skromno **8. dc5,** na što je slijedilo naravno najjače **8. ... Sa6.** U partiji Lundin-Boleslavski igrao je bijeli **9. Se1,** na što je crni duhovitim potezom **9. ... Sf4!** preuzeo inicijativu, te je nakon **10. Dc2 Sg2: 11. Sg2: Dd5 12. Sc3 Dc5: 13. Le3 Dc6 14. Tfd1 e5** postigao sitnu prednost koja se kasnije rasplinula u remis.

U drugoj partiji Lilienthal-Szabo, bijeli je htio igrati jače **9. Sbd2,** ali je to na njegovu nesreću ispalo još slabije, jer je crni nakon **9. ... Sc5: 10. Sb3 Sa4! 11. e4 Sb4 12. Sfd4 e5 13. a3 Sa6 14. Se2 Le6 15. Sd2 Da5** postigao nadmoćnu poziciju, i partija se na kraju završila u njegovu korist.

Ovdje je bijeli vjerojatno mogao igrati i jače, ali nesumnjivo stoji da nastavak 8. dc5 od sva tri nastavka zadaje crnom najmanje poteškoća. Na temelju ovog praktičnog iskustva mora se konstatirati da se crni i protiv nastavka 3. g3 može upustiti bez većeg rizika u Grünfeldovu obranu. Misao bijelog da se »otrov liječi pro-

tivotrovom« t. j. da se protiv Grünfeldove obrane suprotstavi njoj vrlo sličnim sistemom, te da dolazeći do simetričnih postava iskoristi onaj početni tempo više, nije mu donijela velikog ploda. A i rezultat je vrlo mršav iz 10 partija: uz jednu pobjedu i jedan poraz osam remija!

B. Rabar

Turnir u Borovu

Po uzoru na mješoviti turnir u Vinkovcima, organiziralo je društvo trudbenika Jugoslavenskog kombinata gume i obuće u Borovu turnir sličnog karaktera od 17. X. do 31. X., na kojem su kao gosti učestvovali majstor Đaja iz Beograda te majstorski kandidati Horvat, Tagirov i Udovčić iz Zagreba.

Prema očekivanju borba za I. mjesto odmah se iz početka povela između ove četvorice, ali je Horvat ubrzo zaostao, jer su mu pripadnici donje kuće pokvarili račune. Pobijedivši Đaju uspeo se Udovčić na vodstvo i sigurnom igrom održao ga do kraja, pobijedivši tako s 10 bodova, odnosno čitavim bodom prednosti. Nije pretrpio nijedan poraz, a dozvolio je samo dvojici da izvuku s njim neodlučan rezultat: Tagirovu, i u posljednjem kolu Milašinoviću. Borba za drugo mjesto vodila se između Đaje i Tagirova, a odlučio ju je u svoju korist Đaja. Jedini poraz nanio mu je Udovčić, dok je s Horvatom i Tagirovom remizirao. Jedini je tako sigurno obračunao s donjom kućom. Tagirov, doduše, nije pretrpio nijedan poraz, jednako kao i pobjednik turnira, ali je mnogo remizirao: s Udovčićem, Horvatom, Đajom, Arsenićem i Božinom. Osobito nesigurno i nesolidno igrao je Horvat, što najbolje pokazuje loš rezultat sa slabijima: poraz s Rorbaherom u dobivenoj poziciji, remisi s Andrićem i Arsenićem, potonji postignut u izgubljenoj poziciji.

Stanje na tabeli: **Udovčić** (Zagreb) 10, **Đaja** (Beograd) 9, **Tagirov** (Zagreb) 8, **Horvat** (Zagreb) 7, **Arsenić** (Vinkovci) 6, **Konjarević** (Borovo) i **Milašinović** (Vinkovci) 5, **Rorbaher** (Vukovar) 5, **Živković** (Vukovar) 4, **Božin** (Borovo) 3, **Andrić** (Borovo) 2, **Vuletić** (Borovo) 0 bodova.

Arsenić je pokazao da mu uspjeh na turniru u Vinkovcima nije bio slučajan, dok su Konjarević i Milašinović ispunili normu za postizanje II. kategorije. Na domaćim igračima osjećao se handicap što su morali čitavo vrijeme igrati bez dopusta.

Turnir je bio dobro organiziran, ali je, unatoč zalaganja priređivača, posjet publike bio, nažalost, dosta malen.

NIMCOVIČEVA INDIJKA N-1

Đaja—Udovčić

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 c5 5. dc5

Slabije od uobičajenih poteza. Ovdje se obično igra a3 ili Ld3 dopuštajući udvajanje pješaka na c-liniji, a uz naknadu za to dobija bijeli čvrsti centar i lovački par.

5. ... Sc6

Ovdje je crni mogao putem 5. ... Lc3:+ 6. bc3 Sa6 doći do bolje igre.

6. Sge2 0—0 7. a3 Lc5: 8. Sf4

Sva nastojanja bijelog su upravljena na sprečavanje oslobođavajućeg poteza d5, ali potezom u tekstu bijeli gubi kontrolu nad poljem e5.

8. ... b6 9. Le2 Lb7 10. 0—0 Se5

Logičan potez! Crni uskače konjem u centar, gdje on maksimalno djeluje, a time sprečava i Lf3, što bi mu otežalo provedbu oslobađajućeg poteza d5.

11. b4 Le7 12. Lb2 Tc8 13. Db3 Sg6

Crni želi izmijeniti jakog bijelog skakača na f4, koji tlači polje d5.

14. Sg6: hg6 15. Tfd1 Dc7 16. Tac1 d6?

Crni je ovdje mogao igrati 16. ... Db8! pa bijeli ne bi mogao spriječiti potez d5, nakon čega bi crni potpuno izjednačio.

17. Sb5?

Bijeli ne iskorištava griješku crnog u prethodnom potezu. Ispravno je bilo 17. f3 sa slijedećim e4.

17. ... Db8 18. Da4 a6 19. Sd4 e5!?

Sada na 19. ... d5 bijeli ne bi igrao 20. cd5? zbog b5, nego 20. b5 s prijetnjom kasnijeg Sc6.

20. Sf3 Da8 21. Se1

Bijeli se prekasno sjetio da sprovede f3 i e4.

21. ... a5!

Crni odmah prelazi u akciju iskorištavajući nezgodan položaj bijele dame.

22. Db3 Lc6

Prijeti dobitak kvalitete nakon 23. ... ab4. Tu nije dobro 23. b5?, jer tada crni dobija važno polje c5 za svog skakača.

23. Ta1 Tfe8 24. f3 a4 25. Da2

Iznuđeno, jer na 25. Dc3 slijedi 25. ... d5, a na 25. Dd3 slijedi e4.

25. ... b5?! 26. cb5

Ispravno je bilo 26. e4. Nakon ove griješke dolazi crni do odlučne prednosti.

26. ... Ld5 27. Db1 Da7

Sada slaboća na e3 dolazi do izražaja.

28. Dd3 Lc4 29. Dd2 Lb3 30. Tdc1 Sd5 31. Tc8:

Moglo se još pokušati sa 31. Kh1 izmaknuti s opasne dijagonale.

31. ... Tc8: 32. Tc1 Te8

Odmah je dobivalo 32.... Ta8!, što će se vidjeti iz daljeg toka partije.

33. Lc4 Lc4: 34. Tc4: Se3: 35. Df2 Ld8

Da je crni u 32. potezu igrao Ta8, ne bi potez u tekstu bio potreban, jer bi crna dama bila branjena.

36. Tc8 Db5 37. Sd3?

Ubrzava gubitak partije.

37. ... Sd1. Bijeli predaje.

N-2

KATALONSKO OTVORENJE

T a g i r o v—R o r b a h e r

1. d4 d5 2. Sf3 e6 3. g3 Sf6 4. Lg2 Le7 5. 0—0 Sc6 6. c4 0—0 7. Sc3 dc4 8. e4 a6 9. Lg5 Tb8 10. De2 b5 11. a3 h6 12. Le3 Sg4 13. Lf4 Sf6 14. Tad1 Lb7 15. Tfe1 Sa5 16. Sd2 Sd7 17. h4 Dc8 18. Lh3 Dd8 19. Kh2 Ld6 20. e5 Le7 21. Dg4 Kh7 22. d5 Sc5 23. de6 Sd3 24. Sde4 Lc8 25. Dh5 fe6 26. Sf6+ Lf6: 27. ef6 Df6: 28. Se4 De7 29. Sg5+ Kg8 30. Le6:+ Le6: 31. Te6: Sf4: 32. gf4 Dc5 33. Th6: Df2:+ 34. Kh1 Df3+ 35. Df3: i crni je predao nakon nekoliko poteza.

N-3

KATALONSKO OTVORENJE

U d o v č i ć—H o r v a t

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. g3 d5 4. Lg2 Sbd7 5. 0—0 b6 6. c4 Lb7 7. Se5 Se5: 8. de5 Sd7 9. cd5 ed5 10. Sc3 Se5: 11. Lf4 Ld6 12. Ld5: c6 13. Lg2 0—0 14. Sb5 Lb8 15. Dd8: Td8: 16. Tfd1 Te8 17. Tac1 h6 18. Sd4 Td8 19. b4 g5 20. Le3 Lc7 21. b5 Sg4 22. Lc6: Se3: 23. fe3 Lc6: 24. Sc6: Td6 25. Td3 Td3: 26. ed3 Ld6 27. Tc4 a5 28. a4 Te8 29. Kf2 h5 30. Sa7 Te6 31. Tc6 h4 32. Sc8 hg3+ 33. hg3 Lc5 34. Te6: fe6 35. d4 Lb4 36. Sb6: i crni je uskoro predao.

B. Tagirov

Kategorizacija šahista u NR Hrvatskoj

MAJSTORI I MAJSTORSKI KANDIDATI

Internacionalni majstor: 1. Vuković Vladimir (Zagreb),

Majstori: 2. Filipčić Milan (Zagreb), 3. Kalabar dr. Sadi (Donji Miholjac), 4. Rabar Braslav (Zagreb), 5. Šubarić Mladen (Zagreb),

Majstorski kandidati: 6. Horvat Rudolf (Zagreb), 7. Kindij ing. Igor (Zagreb), 8. Tagirov Boris (Zagreb), 9. Udovčić Mijo (Zagreb).

Ukupno: 5 majstora i 4 majstorska kandidata.

PRVOKATEGORNICI

Knin: 10. Berić Vladan,
Osijek: 11. Surla Stevo,
Rijeka: 12. Žagar Nikola,
Slavonski Brod: 13. Bogatec Vlado,
Sv. Ivan Zelina: 14. Rosandić Zvonimir,
Zagreb: 15. Bajer Josip, 16. Benko Mladen, 17. Bertok Mario, 18. Bonert Adam, 19. Damjanović Mato, 20. Dumić dr. Marijan, 21. Jerman ing. Ivo, 22. Labura Ante, 23. Licul dr. Ferdo, 24. Miholić Vladimir, 25. Pravdić dr. Oto, 26. Timet Dubravko.

Ukupno: 17 prvokategornika.

DRUGOKATEGORNICI

Borovo: 27. Konjarević Matej,
Čakovec: 28. Bence Stjepan,
Karlovac: 29. Jonke Adolf,
Osijek: 30. Bajer Ladislav, 31. Miler Rudolf,
Rijeka: 32. Matković Viktor, 33. Paskuči Mario,
Slav. Brod: 34. Kovačić mr. ph. Zvonko, 35. Maksimović Milan,
Split: 36. Ivković Ivo, 37. Popović Ivo, 38. Ručando dr. Josip,
Šibenik: 39. Cvek Franjo,
Vinkovci: 40. Arsenić Milorad, 41. Milašinović Veljko,
Zagreb: 42. Besch Đuro, 43. Cebalo dr. Zvonko, 44. Cvitanović Vladimir, 45. Filipčić Branko, 46. Klofutar Milan, 47. Krznarić Zdravko, 48. Lončarić Zvonko, 49. Lužaić Milan, 50. Mikulčić Božidar, 51. Mraz Adalbert, 52. Ostović Ivan, 53. Oštrek Josip, 54. Petković Emilijan, 55. Rožić Kosta, 56. Savić Branko, 57. Vič Stjepan, 58. Volk Slavko.
Ukupno: 32 drugokategornika.

TREĆEKATEGORNICI

Bjelovar: 59. Forko Milan, 60. Horak Ivan, 61. Kovačić Drago,
Borovo: 62. Božin Zdravko,
Čakovec: 63. Takač Stjepan,
Makarska: 64. Ivanišević Ivo,
Osijek: 65. Bauer Josip, 66. Cindrić Ivan, 67. Fajer Đuro, 68. Fenjveši Petar, 69. Irović Matija, 70. Koljbaš Branko, 71. Kon Leopold, 72. Kun Aleksandar, 73. Mikačić Rata, 74. Rivol Marijan, 75. Slaviček Ivan,
Rijeka: 76. Abukhalil Emil, 77. Lazić Prvoslav, 78. Marčec Zvonimir, 79. Mičetić Rihard, 80. Reš Josip, 81. Ristić dr. Siniša, 82. Scuttari, 83. Stassi,
Sisak: 84. Kovačević Jozo, 85. Pjelik Petar, 86. Rajković Rudolf, 87. Žuk Franjo,
Split: 88. Beusan Andro, 89. Ivelja Stjepan, 90. Marasović Viktor, 91. Nikolac Jure, 92. Razmilović Ivo, 93. Rudelić Josip, 94. Tolić Ivo, 95. Velat Marcel,
Šibenik: 96. Dvornik Andrija, 97. Kusijanović Branko, 98. Naglić Rudolf,
Varaždin: 99. Romeš Franjo,
Vinkovci: 100. Bilušić Anđelko, 101. Georgević dr. Jovan, 102. Glavović Ljubidrag, 103. Grigić Ivan, 104. Himelrajh-Miljević Emil, 105. Jurković Zvonko, 106. Kadić Karlo, 107. Keler Slavko,
Vukovar: 108. Đermadi Lovro, 109. Krempatić Josip, 110. Rorbaher Antun, 111. Tot Aleksandar, 112. Živković Bogdan,
Zadar: 113. Himelrajh Ivan,
Zagreb: 114. Anđelković Novak, 115. Arhanić Ivo, 116. Bardun Zlatko, 117. Biterski Nikola, 118. Bonifačić Bernard, 119. Deselbruner Davorin, 120. Dresto Ivan, 121. Đorđević Vojislav, 122. Ferenčak Kamilo, 123. Filipčić Đuro, 124. Fretze Oto, 125. Hrašovec Marija, 126. Hrašovec Stanko, 127. Jalšević Marjan, 128. Komorski dr. Milan, 129. Kovačić dr. Krešo, 130. Kratković Ivan, 131. Kušević Ivan, 132. Maričić Ivan, 133. Martinić Zvonko, 134. Mažuran Đorđe, 135. Mažuran Roman, 136. Mirković Branko, 137. Pastuović Ante, 138. Pfaff dr. Zvonko, 139. Polijevktov Vladimir, 140. Poljak Josip, 141. Pollak Ljudevit, 142. Rabar Mislav, 143. Rakovac Zlatko, 144. Ročić-Delak ing. Nada, 145. Sadura Aleksa, 146. Solariček Vlado, 147. Stošić Božidar, 148. Subotičanec Dražen, 149. Šips Vladimir, 150. Šoštarić Rudolf, 151. Tepavac Franjo, 152. Zornberg Dragutin, 153. Žepić Alfred.
Ukupno: 95 trećekategornika.

ČETVRTOKATEGORNICI

Bjelovar: 154. Blažeković, 155. Cehner Lujo, 156. Forko Ivan, 157. Forko Marijan, 158. Huber, 159. Momčilović, 160. Viškanić Lovro.
Borovo: 161. Andrić Mitar, 162. Astaloš Andrija, 163. Berberić Mileta, 164. Kovačević Franjo, 165. Laković Ivan, 166. Legin Antun, 167. Legin Vladislav, 168. Veselinović Branko, 169. Vuletić Antun,
Čakovec: 170. Alvađ Josip, 171. Bence Franjo, 172. Gavez Ljudevit, 173. Pavin, 174. Tkalčec Franjo, 175. Vegi Josip, 176. Vrbanec Mijo, 177. Žganec Josip,
Dugirat: 178. Baljkas Dragan, 179. Čepić Ivo, 180. Generalić Veljko, 181. Kastner Ivan, 182. Kovač Vlado, 183. Olujić Zvonko, 184. Perić dr. Ante, 185. Roša Tihomir, 186. Žilić Ranko,
Ivanec: 187. Perhaj Milan,
Križevci: 188. Idžojtić Ivan,
Makarska: 189. Staničić Nikša,
Našice: 190. Švabe Milorad,
Omiš: 191. Balić Vojko, 192. Baučić Ivo, 193. Beloti Zdravko, 194. Buble Vinko, 195. Čečuk Božo, 196. Huter Franc, 197. Katušić Ivo, 198. Kuzmanić Jozo.
Osijek: 199. Barbir Josip, 200. Biliak Tomislav, 201. Bošnjak Branko, 202. Bošnjak II., 203. Ćosić Milan, 204. Gerard, 205. Gregić, 206. Hudovski Tomislav, 207. Jelušić, 208. Jurković Juraj, 209. Kenig, 210. Kobija Rudolf, 211. Kovačević, 212. Kramarić Rudolf, 213. Krupilnicki Franjo, 214. Krstanović, 215. Mendler Zdravko, 216. Mesarić Franjo, 217. Mesarić Marko, 218. Mutnjaković, 219. Pauk Franjo, 220. Pepić Franjo, 221. Petelin Ivo, 222. Polc, 223. Prigl Ivan, 224. Prigl II., 225. Puklavec Aleksandar, 226. Salinger Julije, 227. Seleši Stjepan, 228. Sobodić Josip, 229. Tolj, 230. Tot Stjepan, 231. Tumpa ing. Josip, 232. Uzelac, 233. Živanović,
Rijeka: 234. Antunović Pavao, 235. Blažić Vinko, 236. Blečić Božo, 237. Blečić Milutin, 238. Bošnjak, 239. Fabris Teos, 240. Glavan Drago, 241. Golubović Marijan, 242 Hrvatin Antun, 243. Jurković Ante, 244. Jurković Josip, 245. Karlović Lino, 246. Komadina Vjekoslav, 247. Krema Marko, 248. La Grasta Josip, 249. Lenac Adalbert, 250. Lenac Silvije, 251. Miletić Dušan, 252. Orlović Vasilije, 253. Paškvan Zdenko, 254. Sablić Mario, 255. Sablić Mladen, 256. Sablić Slavko, 257. Senis, 258. Srdoč Ivan I., 259. Sušlić Marijan, 260. Suzanić Juraj, 261. Šmidichen August, 262. Vranić Ivo,

Sisak: 263. Arnold Božidar, 264. Berck Ivan, 265. Bindinger Rudolf, 266. Draksler Ivan, 267. Ivanušić Dragutin, 268. Sinovčić Petar, 269. Šegota Boris, 270. Tomić Nenad, 271. Tomljanović Ivo, 272. Uzelac Milan, 273. Žuljević Petar,

Slavonski Brod: 274. Štefanić Tugomir,

Split: 275. Aglić Ante, 276. Aglić Ivo, 277. Aglić Joško, 278. Alujević Jerko, 279. Alujević Mile, 280. Atijas Mišo, 281. Baučić Ivo, 282. Bodlović Ante, 283. Bodlović Boris, 284. Brzović Svetomir, 285. Bunić Ante, 286. Carić Antun, 287. Cinotti Leo, 288. Černigoj Franjo, 289. Ćurin Zdenko, 290. Demeria Andrija, 291. Domazet Marko, 292. Đurić Josip, 293. Galić Vojislav, 294. Garofolić Ante, 295. Ivanuša Alojz, 296. Josipović Nedjeljko, 297. Karađole Slaven, 298. Kokan Mario, 299. Kolimbatović Ivo, 300. Kragić Branko, 301. Krstulović Gordan, 302. Kudrjavcev Anatol, 303. Kuzmanić Bruno, 304. Makjanić Darko, 305. Marković Ljubomir, 306. Marušić Krešo, 307. Melak Martin, 308. Mijović Antun, 309. Milković Željko, 310. Mimica Iko, 311. Mošković Bruno, 312. Murat Joško, 313. Oštrić Željko, 314. Paštrović Ranko, 315. Pranić Josip, 316. Pranić Petar, 317. Radovniković Nikša, 318. Rakuljić Bruno, 319. Reić Boris, 320. Remetin Andrija, 321. Selak Slavko, 322. Stančić Marinko, 323. Stipčević Klaudije, 324. Stipičević Ivo, 325. Šarić Narcis, 326. Škaričić Mario, 327. Škaričić Vjekoslav, 328. Šošić Davor, 329. Šurić Jure, 330. Šurjak Petar, 331. Šustić Miro, 332. Terzić Bartul, 333. Tomić Mladen, 334. Tomić Veljko, 335. Tudorić Joško, 336. Uvodić Miro, 337. Vesanović Nikola, 338. Vučić Bogdan, 339. Vukorepa Virgil, 340. Vulić Dalibor, 341. Zekan Srđan, 342. Zitko Petar, 343. Živković Krešo,

Šibenik: 344. Aralica Kvinto, 345. Benković Egidije, 346. Bua Frane, 347. Bulat Ante, 348. Grgas Ivo, 349. Grgić Bartol, 350. Matić Petar, 351. Melson Paul, 352. Radoničić Filip, 353. Rosinko Bogdan, 354. Teni Miroslav, 355. Vujić Domagoj, 356. Vukelja Ante, 357. Vuković Ivo.

Vinkovci: 358. Bereš Alojz, 359. Budišić ing. Franjo, 360. Cuvaj Nikola, 361. Georgević dr. Stevica, 362. Grgić Antun, 363. Herak Marinko, 364. Jakovljević Željko, 365. Jerinkić Petar, 366. Majksner Ivan, 367. Orlić Jovan, 368. Rauš Stjepan, 369. Šehtel Franjo, 370. Tumpa ing. Josip.

Virje: 371. Šignjar Branko,

Vukovar: 372. Beron Aleksandar, 373. Borisoglebski Boris, 374. Drinković dr. Božidar, 375. Krašković dr. Ljudevit ml., 376. Krišković Stanko, 377. Maravić Žarko, 378. Petraš Ivan, 379. Savanović Nikola, 380. Sladović Eugen, 381. Svetina Stjepan, 382. Švedin Viktor.

Zagreb: 383. Auer Branko, 384. Aurer Boris, 385. Bartol Vladimir, 386. Bečirović Reuf, 387. Capek Josip, 388. Car Duško, 389. Crnković Zvonimir, 390. Curiš Zdenko, 391. Cvelić Dragutin, 392. Cvitan Davor, 393. Dimc Dragutin, 394. Dragomanović, 395. Drezga Andrej, 396. Drezga Nenad, 397. Fenjveši Josip, 398. Franolić Dubravko, 399. Gašparac Vladimir, 400. Gorup Milorad, 401. Govedić Milan, 402. Grba Pavao, 403. Gunčar Josip, 404. Hanzlovsky Mladen, 405. Horvath Juraj, 406. Horvath Vilim, 407. Hržić Ljubo, 408. Ivanšćak Vladimir, 409. Iverac Petar, 410. Jakovetić Pero, 411. Janić Ivan, 412. Janković Boris, 413. Jelačić, 414. Juginović Zvonko, 415. Jurković Ivan, 416. Jurše Velimir, 417. Kalenić Branko, 418. Kalchbrenner Emil, 419. Kaminski Boris, 420. Kemenović, 421. Kiefer Siegfried, 422. Klement Zlatko, 423. Kohn Mavro, 424. Kovačić Zvonko, 425. Kramarić Mato, 426. Kurtagić Selim, 427. Lalić Mladen, 428. Latal Vladimir, 429. Leljak Đuro, 430. Lukić Drago, 431. Mandić Oleg, 432. Mardešić Duško, 433. Marotti Miro, 434. Martinić Zlatko, 435. Mećar Mijo, 436. Miletić, 437. Mišura Mihael, 438. Musić Ivan, 439. Nell Ivan, 440. Nepužlan Dragutin, 441. Odić ing. Berislav, 442. Ognjenović Josip, 443. Patik Antun, 444. Pavlinić Antun, 445. Pehnec Božidar, 446. Pehnec Marijan, 447. Pehnec Milan, 448. Pičahči Jurij, 449. Pleše Ivan, 450. Poklečki Vinko, 451. Posavec Ivan, 452. Prodanović Jovan, 453. Rabar Anica, 454. Račić, 455. Roje Josip, 456. Rupnik, 457. Sertić ing. Miroslav, 458. Sever dr. Nikola, 459. Starčević Josip, 460. Stojanović Nikola, 461. Subotičanec Franjo, 462. Sučec Marko, 463. Šćetinec, 464. Šiljeg Mirko, 465. Špigl Karlo, 466. Tkalčić Branko, 467. Tomek Franjo, 468. Tomljanović Milan, 469. Tomljenović dr. Juraj, 470. Tomljenović Tanja, 471. Toth Božidar, 472. Trinko Dragutin, 473. Uhlir Otokar, 474. Valek, 475. Veldin ing. Martin, 476. Vereš Vilko, 477. Vinceljak Marija, 478. Virović Velimir, 479. Vitamvas Martin, 480. Vitas Oto, 481. Voženilek Stjepan, 482. Vučić Dragutin, 483. Wolf Zvonko, 484. Zanon Vinko, 485. Zdunić Ivica, 486. Zlatković Branislav, 487. Žingerlin, 488. Žepić Stanko, 489. Žubrinić Dušan.

Ukupno: 336 četvrtokategornika.

Različite PARTIJE

N-4

ALJEHINOVA ODBRANA

Meštrović—Janošević

(Opatija 1948.)

1. e4 Sf6 2. Sc3 d5

Ovde je moguće sa 2. ... e5 ući u bečku partiju, što je još valjda najbolje za crnog.

3. ed5

Oštrije je 3. e5 Sd7 4. e6 i beli za žrtvu pešaka dobija razvojnu prednost i objekte za napad u crnoj poziciji. Naravno da crni može da igra umesto 3. ... Sd7 i 3. ... d4, što obično vodi remiznom raspletu. Posle poteza u tekstu nastala je jedna varijanta skandinavske igre.

3. ... Sd5: 4. d4 Sc6 5. Sd5:

Crni je pretio 5. ... Sdb4, no ipak izgleda da potez belog u tekstu nije najjači. Kako je crnom prirodna težnja u ovoj varijanti da rohira na

veliku stranu, to je verovatno bilo najbolje 5. Lb5. Ovako dolazi crna dama u centar, odakle ju je teško oterati.

5. ... Dd5: 6. Le3 Lf5 7. c3 0—0—0 8. Sf3 f6

Početak pogrešne koncepcije. Plan koji je crni izabrao odviše je dug. Trebalo je odmah izvršiti udarac u centru sa e7—e5, što bi crnom osiguralo nešto bolju igru. Međutim, ja sam se uplašio da će se pozicija suviše uprostiti, te sam ušao u ovaj slabiji nastavak, što je moglo vrlo rđavo da se svrši. Pravilno je bilo 8. ... e5 9. de5! Da5! 10. Db3 Se5: 11. Se5: De5: i beli nema više pametnog nastavka. Na primer: 12. Le2 Le4! 13. 0—0 Lc6 14. c4 Te8! 15. Dc3 Dc3: i crni je u prednosti ili 14. Tae1 f5! 15. Lg5 Ld6 16. f4 De3+ 17. Kh1 Tde8 i t. d. Posle poteza u tekstu beli se konsoliduje i dolazi do inicijative.

9. Le2 g5

Sad e7—e5 nije više bilo tako jako, ali je verovatno ipak bilo bolje nego odigrani potez.

10. 0—0 h5 11. c4 Df7 12. d5 e6 13. Sd4 Sd4: 14. Ld4: c5!

Blagodareći ovom međupotezu crni je u stanju da izbegne najgore.

15. Le3

Mislim da je možda Lc3 bilo jače zbog varijante 15. ... ed5 cd5 16. Td5: 17. Da4 i t. d. ili 15. ... Kb8? 16. de6! ili najbolje 15. ... ed5 16. cd5 Le4!, što je vodilo vrlo oštroj igri.

15. ... Ld6 16. Da4

Posle 16. Lf3 e5 crni bi došao do snažnog napada. Sad pak izgleda da je crna pozicija kritična, jer pored toga što visi a7 preti i b4 uz c5. Video sam da mi pasivna odbrana ne bi pomogla i zato sam se odlučio na oštru »prsa o prsa«.

16. ... ed5! 17. cd5 Dd5:

Protivno principima stare škole, crni i pored izloženog kralja otvara c-liniju i lovačke dijagonale.

18. Da7:

Valjda je bilo nešto jače Lf3, pa posle 18. ... Le4 osloboditi se lovačkog para.

18. ... De5 19. g3 Le4 20. Tac1 Lc6

Crni je postigao idealnu poziciju za napad i u isto vreme osigurao poziciju svog kralja. Pozicija belog ne će se moći dugo da održi.

21. Tc3 h4 22. f4?!

Pod utiskom rastućeg napada crnog, beli gubi kontrolu nad sobom i još više slabi svoju poziciju. Međutim dobre odbrane više nije bilo.

22. ... gf4 23. Tf4: hg3 24. h3

Posle 24. hg3 odlučilo bi jednostavno 24. ... Tdg8, a na 24. Lg4 išla bi žrtva dame posle 24. ... f5 25. Lf5:+ Df5: 26. Tf5: gh2+ i t. d.

24. ... Th4!!

Problemska žrtva topa. Išlo je i 24. ... Dd5 pa na 25. Lg4+ Td7!, a na 25. Lf3 Lf4:! 26. Ld5: Td5: i beli je izgubljen i pored materijalnog preimućstva. Međutim potez u tekstu je lepši i efektniji.

25. Lf3

Na 25. Th4: odlučivalo je smesta 25. ... Dd5. Na primer 26. Lg4+ f5 i t. d. ili 26. Kf1 Dh1+ 27. Lg1 Dg2+ i t. d. Sad međutim beli gubi barem figuru.

25. ... Lb8 26. Dc5:

Ili 26. Db6 Lc7 27. Da7 Tf4: 28. Lc6: De3:+ 29. Te3: Td1+ 30. Kg2 Tf2 mat. Uvek žrtva dame!

26. ... Dc5:. Beli predaje.

Glose: **D. Janošević**

GRÜNFELDOVA OBRANA N-5

Najdorf—Ragozin

(Saltsjöbaden 1948.)

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. Sf3 Lg7 5. Db3 dc4 6. Dc4: 0—0 7. e4 Lg4

Omiljeli potez velemajstora Smislova. Visoku je ocjenu tome potezu dao prvak svijeta Botvinik, označivši ga kao značajni prilog teoriji Grünfeldove obrane. Taj se potez s uspjehom primjenjivao na turniru u Saltsjöbadenu.

8. Sg5

Novost. Obično se ovdje igra 8. Le3. Najdorf uklanja svog skakača od izmjene, da bi se s njime natrag vratio na polje f3, nakon što otjera crnog lovca sa potezom h3. Bijeli nastoji ograničiti prostor crnim figura-

ma, ali pod cijenu gubitka vremena, a to je u šahovskoj borbi, kao i u svakoj drugoj, vrlo važan faktor.

8. ... Sc6

Na 8. ... h6 bijeli bi odgovorio sa 9. h3.

9. d5 Se8

Prividna žrtva figure, jer na 10. dc6 slijedilo bi 10. ... Lc3:+ 11. Dc3: Dd1 mat. Crni je neočekivano već u otvorenju započeo borbom figura, što je uslovljeno ranim izlazom bijele dame, ali isto tako crni ne može postići stvarnih prednosti bez potkopavanja bijelog centra na što se uostalom i sprema.

10. h3 Se5 11. Db3 Lc8 12. Le2

Da bi se potpuno procijenila vrijednost osmog poteza bijelog, bilo bi zanimljivo ispitati ovdje nastavak 12. f4 Sd7 13. e5. Najdorf se žuri da završi razvitak kraljevog krila.

12. ... c6

Ovim potezom crni razbija bijeli pješački centar i povoljno rješava problem **razvoja.**

13. 0—0 cd5 14. Sd5: Sc6!

Crni uspješno nastavlja borbu za vlast nad centralnim poljima. Bijeli treba biti vrlo pažljiv. Ako igra 15. Le3, tada slijedi 15. ... e6 16. Sc3 Sd4 i crni preuzima inicijativu.

15. Sf3 Sd6 16. Td1 Le6

Već je ovdje bilo moguće 16. ... Se4: 17. Sf6+ Lf6: 18. Td8: Td8: s izmjenom dame za tornja, skakača i pješaka, ali u tom slučaju bijele figure bile bi aktivnije smještene, nego što se to kasnije dogodilo u partiji.

17. Da3

Nepravilna ocjena pozicije. Najdorf očigledno ide na »dobitak« dame, što ga dovodi u pasivnu poziciju. Jedino nakon 17. Dd3 bijeli je mogao sačuvati jednaku poziciju.

17. ... Se4:! 18. Sf6+ Sf6: 19. Td8: Tfd8:

Bijeli ima damu za tornja, skakača i pješaka, što teorija smatra ravnopravnim. Ali crni vlada centrom i sve su njegove figure već stupile u borbu. Bijeli je prisiljen da se brani.

20. Ld2 Se4 21. Le3 Sd6

Crni prijeti potezom Sc4 izmijeniti skakača za lovca, jer bi crni lovački par bio izvanredno jak.

22. Tc1 Sf5 23. Lf4 Ld5!

Crne figure idealno su smještene. Sada treba osloboditi pješaku put za odlučujući nastup.

24. Lc4 Lc4: 25. Tc4: e5 26. Lg5 Td1+ 27. Kh2 h6 28. Tc1 Td7 29. Le3 e4 30. Se1 Tad8 31. Lc5

Nešto bolje bilo je 31. Db3.

31. ... Le5+ 32. g3

I na 32. Kg1 crni bi odgovorio 32. ... Td2 sa silnim napadom.

32. ... Td2 33. Tc2 Lg3:+

Zaključni dio partije protekao je u obostranoj oskudici s vremenom. Crni, koji je materijalno nadmoćan, nastoji što više pojednostavniti igru.

34. Kg2 Le5 35. Kf1 Tc2:

Ovdje je bilo još jače 35. ... Td1.

36. Sc2: Td1+ 37. Ke2 Tb1 38. b4 Tb2 39. Kd1 Tb1+ 40. Kd2 Lf6!

Ovim potezom crni počinje plesti matnu mrežu oko protivničkog kralja.

41. La7: Se5 42. Da4

Tokom posljednjih 25 poteza nije se bijela dama pomakla, ali **to je** njezin posljednji pokret.

42. ... Sf3+ 43. Ke2 Sg1+

Ovdje je partija bila prekinuta. Prije nastavka Najdorf me je zapitao kako mislim dobiti. Pokazao sam mu slijedeću varijantu: 44. Kd2 Sf3+ 45. Ke2 Sd6 (crni bi dobio i nakon 45. ... Kg7 46. b5 Ld4!) 46. Dd7 Sg1+ 47. Ke3 (ne valja 47. Kd2 radi Sc4 mat) 47. ... Td1 48. Sd4 Td3+ 49. Kf4 Se2+ 50. Se2: Tf3+ 51. Kg4 h5 mat.

Ta se varijanta pokazala toliko uvjerljivom, da Najdorf nije htio nastaviti igru i smjesta predao partiju.

Glose: **V. Ragozin**
(Ogonek)

SLAVENSKA OBRANA N-6

Bondarevski—Najdorf

(Saltsjöbaden 1948.)

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. e3 g6 5. Sc3 Lg7 6. Db3 0—0 7. Ld2 e6 8. Ld3 Sbd7 9. 0—0 b6 10. cd5 ed5 11. e4 de4 12. Se4: c5 13. Sf6:+ Sf6: 14. dc5 bc5 15. Le3 Le6 16. Da3 c4

17. Le2 Sd5 18. Tad1 Db8 19. Ld4 Sf4 20. Tfe1 Se2:+ 21. Te2: Td8 22. Ted2 Lh6 23. Le3 Td2: 24. Td2: Le3: 25. De3: c3 26. Dc3: La2: 27. h4 Dc8 28. Da5 Lb1 29. h5 gh5 30. Se5 Df5 31. Td5 Df4 32. Sd3 Ld3: 33. Td3: h4 34. Tf3 Dc1+ 35. Kh2 Db2: 36. Dg5+ Dg7 37. Dh4: Kh8 38. Tg3 De5 39. f4 Df5 40. Tg5 De4 41. Tg3. Remis.

N-7

SLAVENSKA OBRANA

Bondarevski—Gligorić

(Saltsjöbaden 1948.)

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. e3 Lf5 5. Sc3 e6 6. Ld3 Ld3: 7. Dd3: Sbd7 8. 0—0 Lb4 9. Ld2 Lc3: 10. Lc3: 0—0 11. Sd2 c5 12. dc5 Sc5: 13. Dd4 Tc8 14. Tad1 dc4 15. Sc4: Dd4: 16. Ld4: Sce4 17. Se5 a6 18. f3 Sd6 19. Tc1 Tc1: 20. Tc1: Tc8 21. Tc8:+ Sc8: 22. e4 Kf8 23. Kf2 Ke7 24. Lc5+ Ke8 25. Ke3 Sg8 26. Sc4 Sge7 27. a4 Sc6 28. a5 e5 29. b4 Kd7 30. Kd3 f6 31. Se3 Sd8 32. Kc4 Kc6 33. Sd5 Se6 34. h4 Sc5: 35. bc5 Kd7 36. h5 h6 37. Se3 Se7 38. Sf5 Sf5: 39. ef5 Kc6 40. g3 Kc7 41. Kd5. Crni predaje.

N-8

TARRASCHEVA OBRANA

dr. Trifunović—Stoltz

(Saltsjöbaden 1948.)

1. d4 d5 2. Sf3 c5 3. c4 e6 4. cd5 ed5 5. g3 Sc6 6. Lg2 Sf6 7. 0—0 Le7 8. dc5 Lc5: 9. Sbd2 0—0 10. Sb3 Lb6 11. Sbd4 Te8 12. Sc2 Lf5 13. e3 Dd7 14. b3 Tad8 15. Lb2 Se4 16. Scd4 Lg4 17. Sc6: bc6 18. Dc2 f6 19. Sd4 c5 20. Sf3 Lh3 21. Tfd1 Lg2: 22. Kg2: Db7 23. Dd3 Kh8 24. Df1 d4 25. ed4 cd4 26. Td3 Sc5 27. Td4: Td4: 28. Ld4: Sb3: 29. ab3 Ld4: 30. Td1. Remis.

N-9

TARRASCHEVA OBRANA

Pachman—Stoltz

(Saltsjöbaden 1948.)

1. d4 d5 2. Sf3 e6 3. c4 c5 4. cd5 ed5 5. g3 Sc6 6. Lg2 Sf6 7. Sc3 Le7 8. 0—0 0—0 9. dc5 d4 10. Sa4 Lf5 11. Lf4 Se4 12. b4 Sb4: 13. Sd4: Lg6 14. Tb1 Sd5 15. Tb7: Sf4: 16. Sc6 Dd1: 17. Se7:+ Kh8 18. Td1: Se2:+ 19. Kf1 Lh5 20. g4 Lg4: 21. f3 S2c3 22. Sc3: Sc3: 23. Tc1 Sa2: 24. Tc2 Le6 25. f4 g6 26. Ld5 Ld5: 27. Sd5: Tad8 28. c6 Td5: 29. c7 Kg7 30. Tb8 Sb4 31. Tf8: Sc2: 32. c8D. Crni je još nekoliko poteza zavlačio partiju i onda predao.

N-10

ŠPANJOLSKA IGRA

Prins—Richter

(Karlovy Vary 1948.)

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 Sa5 9. Lc2 c5 10. a4 b4 11. cb4 cb4 12. d4 Dc7 13. Le3 Sc4 14. Sbd2 Se3: 15. Te3: 0—0 16. Tc1 Lg4 17. h3 ed4? 18. e5! Da7 19. ef6 de3 20. fe7 De7: 21. hg4 ed2 22. Dd2: a5 23. Te1 Dc7 24. Sg5 h6 25. Dd3 g6 26. Sf7:! Tf7: 27. Dg6:+ Kf8 28. Dh6:+ Kg8 29. Lb3 Td8 30. Lf7:+ Crni predaje.

N-11

INDIJSKA IGRA

Stoltz—dr. Tartakower

(Karlovy Vary 1948.)

1. d4 Sf6 2. c4 d6 3. g3 c6 4. Lg2 Lf5 5. Sc3 e5 6. e4 Lg4 7. Sge2 Sa6 8. h3 ed4 9. hg4 dc3 10. Sc3: Db6 11. a3 Sc7 12. b4 Da6 13. Lf1 c5 14. b5 Da5 15. Ld2 Se6 16. g5 Sd7 17. f4 Dd8 18. Sd5 Sc7 19. La5 b6 20. Lc3 a6 21. Lh3 Sd5: 22. Dd5: Ta7 23. a4 Dc7 24. Lf5 h6 25. Td1 ab5 26. ab5 Db7 27. Db7: Tb7: 28. Ta1 Ke7 29. Ta8 Tg8 30. gh6 gh6 31. Kf2 Sf6 32. Kf3 Th8 33. g4 Tg8 34. Tha1 h5 35. T1a7 hg4+ 36. Kg2. Crni predaje.

N-12

RETIJEVO OTVORENJE

Kostić—Kozomara

(Opatija 1948.)

1. Sf3 d5 2. g3 c6 3. Lg2 e6 4. c4 Ld6 5. b3 Sf6 6. Lb2 Sbd7 7. 0—0 b6 8. d3 Lb7 9. Sbd2 0—0 10. e4 de4 11. de4 e5 12. De2 De7 13. Tad1 Sg4 14. Sh4 Sh6 15. Sf5 Sf5: 16. ef5 Sf6 17. g4 Se8 18. Se4 f6 19. f4 Lc7 20. Tfe1 Kh8 21. fe5 fe5 22. Sf2 Sf6 23. h3 Tfe8 24. Se4 h6 25. Td3 Tab8 26. Ted1 Ted8 27. Td8:+ Td8: 28. Td8:+ Dd8: 29. Sf6: Df6: 30. De4 Dd6 31. Lf1 c5 32. Db7: e4 33. Le2 Dh2+ 34. Kf1 Dh1+ 35. Kf2 e3+. Bijeli predaje.

PROBLEMSKI DIO

Rezultat internacionalnog informalnog turnira »Šahovskog vjesnika« u god. 1947.

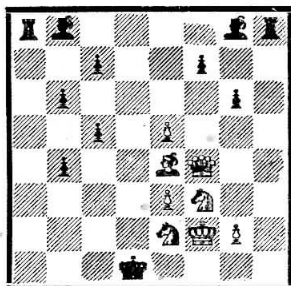
AWARDS IN INFORMAL-TOURNEYS OF »ŠAHOVSKI VJESNIK« 1947.

TROPOTEZI — THREEMOVERS

Predmet natječaja bila su 23 tropotezna problema 1.—12. broja »Šahovskog Vjesnika« od 22 autora iz 6 zemalja. Nakon eliminiranja nekorektnih i neoriginalnih zadataka, redoslijed nagrađenih postavljen je ovim redom:

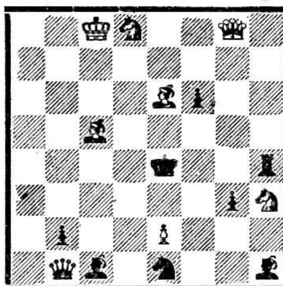
I. nagrada — br. 59 — C. S. Kipping Nakon jednopotezne prijetnje — koja je nužna u ovoj temi — crni se brani putem dvaju simetričnih sistema Valve-teme. Bijeli sada iskorišćuje — već definitivnu gornju temu — kao novi Valve-sistem — koji izaziva vraćanje crnih figura! Najoriginalniji sastavak turnira.

I. nagrada
59. C. S. Kipping
Wednesbury

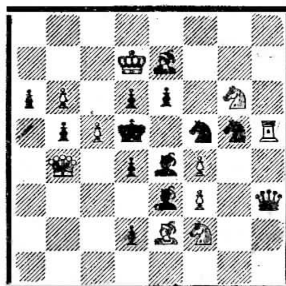
Mat u 3 1.Df6!

II. nagrada
87. L. Zagorujko i I. Alješin
Moskva-Belogorsk

Mat u 3 1.De8!

III. nagrada
98a. J. Hartong
Rotterdam

Mat u 3 1.c6!

II. nagrada — br. 87 — L. Zagorujko i I. Alješin Tri sakrivena sjecišta na d3, f3 i f4, koja se realiziraju tek nakon otkrivanja istih po trećoj figuri. Tema je poznata, ali je ovdje provedena savršenom tehnikom i ekonomijom.

III. nagrada — br. 98a — J. Hartong Međusobno brtvenje crnog lovca i pješaka na d3 eliminira jednu crnu obranu. ali dopušta novu iz sistema poluvezanja. Drezdenska ideja u »Good Companion« stilu. Problem bi zaslužio više mjesto, kad bi postojale tematske probne igre, koje su potrebne ovim vrstama strateških kombinacija.

IV. nagrada — br. 60 — M. Havel — Prag — 8 - 6s1 - 4Tl1p - 4S1Lk - 5p2 - 7L - 3D4 - 4Kl2 — 1. De8! Tri potpuno različita modelna mata. Nakon teškog prvog poteza tehnički je savršeno eliminiranje pojedinih bijelih figura radi konstrukcije ekonomičnih matova!

V. nagrada — br. 97 — N. K. Malahov — Praskoveja — **3D4 - 1p2p3 - 1P6 - 4k1P1 - 1ppS1p2 - 5P2 - 1p1P4 - 1K6 — 1.Dd7!!** — Najteži problem natječaja — posebnog stila nedavno umrlog sovjetskog majstora — s iznudnicom u prvom i drugom potezu!

1. počasno priznanje — br. 86 — V. Bron — Sverdlovsk — **8 - 2Kp3p - 8 - 1pS2T2 - 1Pk5 - p2tpp2 - 2S1l3 - 4D3** — 1.Td5! Težak problem češke škole s mnogim zavođenjima i naročito teškim: 1.Da1?!

2. počasno priznanje — br. 34a — V. Bor — Oxford — 2L5 - 3p4 - 2p5 - 2PklK2 - 8 - 2T5 - 2S5 - 8 — 1. Lb7! Postepeni gubitak tempa u izmijenjenoj iznudnici. Tematsko zavedenje 1.La6? razbija se na štetnom antikritičnom nastavku 2.Le2?

3. počasno priznanje — br. 43 — Dr E. Palkoska — Prag — L3l3 - pSlp2sl - kplPp3 - lt2S3 - 8 - 4p3 - 4D3 - 6K1 — 1.Kh2! Originalni Palkoska: čiste matne slike sa strateškim elementima i zatvaranjem linija prije odvezivanja.

4. počasno priznanje — br. 37 — Ing Z. Modor — Zagreb — 1D6 - 8 - 2p2LP1 - 1lPp4 - 3TSp2 - 4kP1L - 1PP5 - 2K5 — 1.Lh4!! Vrlo težak problem stare škole u stilu Bergera!

5. počasno priznanje — br. 36a — A. Labura — Zagreb — 8 - 3L1p2 - 5K2 - 3k4 - 1L1S4 - 3P1T2 - 16 — 1.Lh3! Perikritički manevar u ekonomičnoj postavi.

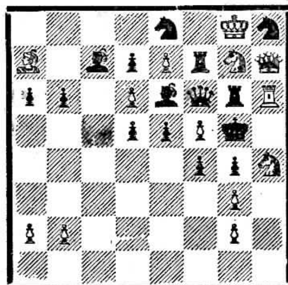
HETERODOKSNI PROBLEMI — FAIRY CHESS

Natjecalo se 18 problema — iz I do II-3 broja »Šahovskog Vjesnika« — od 9 kompozitora iz 7 zemalja. Od tih je bilo 13 sam-matova, 5 analitičkih problema i 1 pomoćni mat.

Nagrade su određene, kako slijedi:

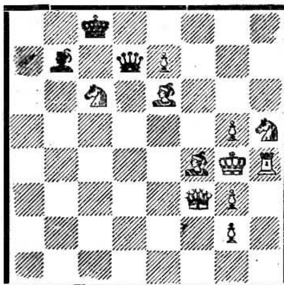
I nagrada — br. 183 — Dr ing L. Ceriani Retroopozicioni potezi s tri skakača u retrogradnoj analizi od 24 determinirana poteza! Analizu mnogo otežava, što jednu fazu rasplitanja pozicije pravi peti skakač **uzet na g3**! Od brojnih zavedenja spominjemo razbijanje retromanevra odvezanog skakača s g7 preko e8 i c7 na retropatu!

183. Dr Ing L. Ceriani
Milano
I. nagrada

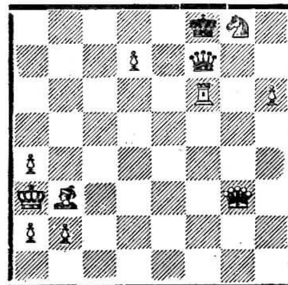
Mat u 1 potezu
Tko je na potezu?

128. Ing Ilja Mikan
Prag
II. nagrada

Sam-mat u 3 1.Sa5!

118. T. Šapera
Beograd
III. nagrada

Sam-mat u 3 1.Le6!

II. nagrada — br. 128 — Ing Ilja Mikan Vrlo težak problem idejnog smjera kompozicije: nastavak rješenja nakon La6! — koji uzrokuje razbijanje osnovne matne pozicije — može se pronaći samo intuitivno!

III. nagrada — br. 118 — T. Šapera Unaprijed pripravljeno bijelo-crno sjecište kombinirano s temom povrata. Fata Morgana tip 3/3.

IV. nagrada — br. 119 — P. A. Koetsheid — Rotterdam — **K7 - 1DSk4 - 2t1TL2 - 3l4 - L3S3 - 1P4p1 - 7l - 3T4** — Sam-mat u 4 — 1.Te8!! Najteži sam-mat natječaja. Dvije jednakovrijedne varijante dovršuju se čistim matovima.

1. počasno priznanje — br. 99 — M. Wróbel — Varšava — **2D5 - 3P4 - pp2lp2 - pk2t3 - ts1Kp3 - dlspP3 - p7 - 3Sl3** — Sam-mat u 2 — 1.d8S! Moderne linijske kombinacije u sam-matu. Crni u tri varijante istodobno zatvara bijele i crne linije!

2. počasno priznanje — br. 182 — R. Svoboda — Prag — **17 - 1D6 - 3p4 - k7 - 8 - 1PP5 - 7P - 6LK** — Sam-mat u 6 — 1.Dd5+ Dvokratni tempo dvoboj bijele dame i crnog kralja. Fata Morgana tip 4/6.

3. počasno priznanje — br. 117 — R. Prytz — Kopenhagen — 8 - 4P3 - 8 - p2SS3 - 5D1P - Pk5p - T4pp1 - K3lttl — Sam-mat u 2 — 1.Df7! Tri tematske varijante, od toga dvije s prijetnjom, a jedna s iznudnicom. Prvi je potez težak, iako izbjegava obranu polja c1!

4. počasno priznanje — br. 38 — F. Živković — s1l5 - S2pPD2 - 1pTK4 - 8 - Tp1k2p1 - 1sltp3 - 2d5 - 7t — Sam-mat u 2. — 1.Df3! Sam-mat u formi prijetnje s mnogo zanimljivih varijanata. Mana je problema, što se prvim potezom brani i crni šah s Ke4!

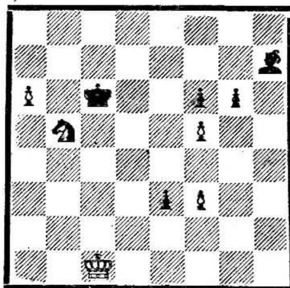
KONAČNICE — ENDINGS

Iako je sudjelovalo samo 8 konačnica iz 1-II-3 broja »Šahovskog Vjesnika«, kvaliteta je svih zadataka bila analogna većem internacionalnom turniru.

Redoslijed nagrađenih je ovaj:

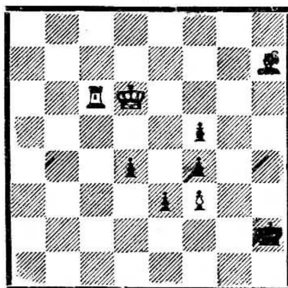
I. nagrada — br. 5 — V. Vuković U tempo-dvoboju između bijelog skakača i crnog lovca odlučuje manevar »gubitka tempa kraljevim hodom u trokutu«! Jedinstvena je kontrola bijelog skakača na d5, koji vlada svim pokretima crnoga K i L.

I. nagrada
5. V. Vuković
Zagreb

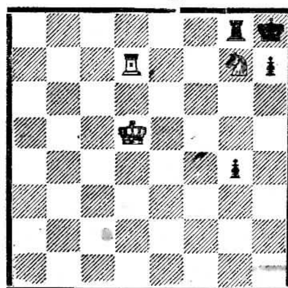
Dobiva 1.Sc3!

II. nagrada
26. V. Vuković
Zagreb

Remis 1.Kc5!

III. nagrada
174. Prof L. Prokeš
Prag

Dobiva 1.Sh5!

II. nagrada — br. 26 — V. Vuković Nakon predigre bijelim kraljem nastaje zanimljivi pozicioni remis, u kojem bijeli alternativno jednom prijeti vječnim šahom, drugi put patom! Suptilna je diferencija u izboru prvog poteza: Kc5 ili Kd5!

III. nagrada — br. 174 — prof L. Prokeš U ovoj se miniaturi čisto strateškim manevrom iznuđuje — putem žrtve skakača — otklon, a zatim blokada crnim tornjem!

1. počasno priznanje — br. 101 — F. Bondarenko — Simferopol — 6L1 - 3K2p1 - 3p2pk - 8 - p2S2PP - P5P1 - 8 - 3tK — Dobiva — 1.g5+! U originalnom i smionom manevru bijeli K ne uzima crnog pješaka d6, da iskoristi njegovo sjecište s vezanim tornjem na g4!

2. počasno priznanje — br. 120 — M. Maryško — Zlata Olešnice — 1K6k - 7p - 1P1p4 - 1P2p3 - 1P3p2 - 1P4p1 - 8 — Remis — 1.Ka8! Duhovita utakmica u promoviranju brojnih bijelih i crnih pješaka!

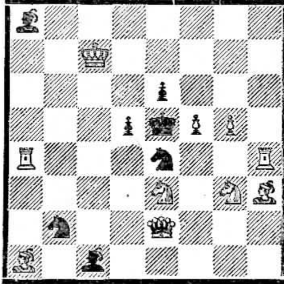
3. počasno priznanje — br. 102 — V. Vuković — Zagreb — 8 - 4p3 - 6P1 - 4PP2 - 1t4kP - 16 - 6K1 — Dobiva — 1.f6! — Trokratni serijski dvoboj kraljeva prekidan neočekivanim potezima bijelih pješaka. Ova je ideja prvi puta prikazana po A. Troitzkomu g. 1924.: - 8 - T7 - 8 - p7 - 4K2k - 3pp3 - 1p4p1 - 8 — Remis — 1. Kf4!

Zagreb, novembra 1948.

Sudac natječaja:
Ing Nenad Petrović

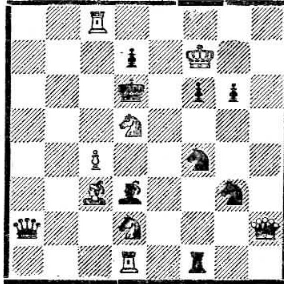
Originalni problemi

322. J. Buchwald
New-York

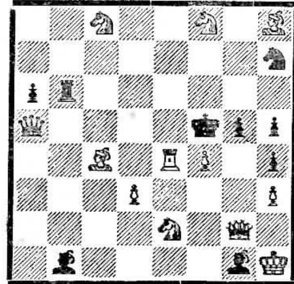
Mat u 2

323. A. P. Eerkes
Wildervank

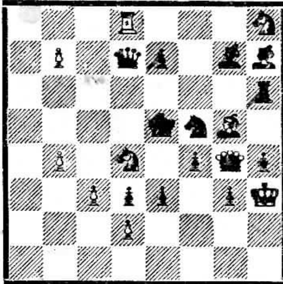
Mat u 2

324. A. Ellerman
Buenos Aires

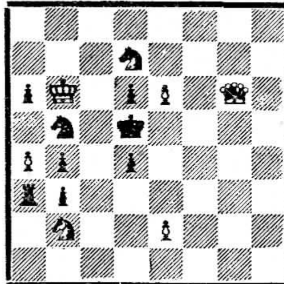
Mat u 2

325. A. P. Kuznecov
Moskva

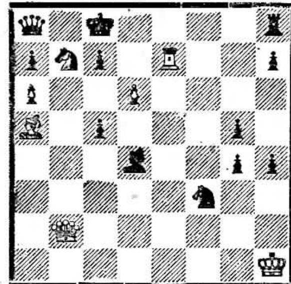
Mat u 2

326. J. Just
Prag

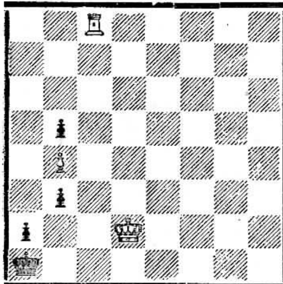
Mat u 3

327. M. Maryško
Zlata Olešnyce

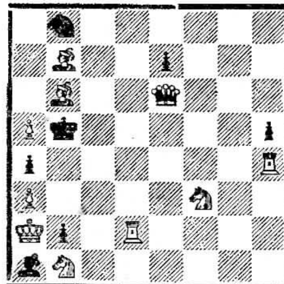
Mat u 3

328. Prof L. Prokeš
Prag

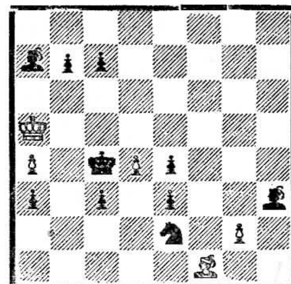
Remis

329. R. Svoboda
Prag

Sam-mat u 4

330. J. Šnajder
Celje

Pomoćni mat u 3
Crni vuče

Svi originalni problemi i konačnice sudjeluju u informalnom turniru.
Все оригиналные задачи участвуют в информальном конкурсе.
Informal Tourney for all published problems.

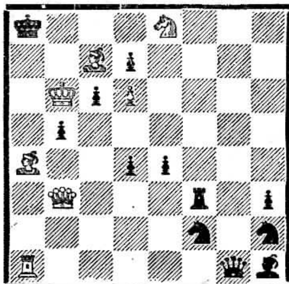
PROBLEMSKA škola 12

Bijeli na potezu!

Pri rješavanju problema najčešće se susrećemo s takvim prvim potezom, koji vrši neku prijetnju. Braneći se od te direktne prijetnje, crni redovito mora da stvori neko oslabljenje u svojoj poziciji, nakon kojega slijedi mat u određenom broju poteza, a u dvopotezima odmah nakon prvog poteza crnog. Ograničivši se zasada samo na dvopoteze možemo lako utvrditi. da ima čitava skupina problema, kod kojih se prvim potezom ne izvodi nikakva prijetnja, a ipak već slijedeći potez dovodi do mata. To su t. zv. »iznudnice«, koje su tako konstruirane, da nakon prvog poteza bijeloga, premda nema nikakve direktne prijetnje, mora crni svojim bilo kojim potezom tako pokvariti svoju poziciju, da mu bijeli može dati mat.

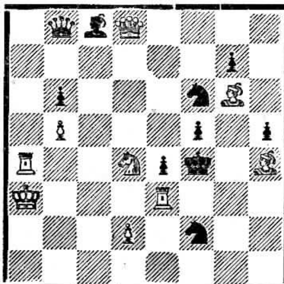
Pogledajmo problem br. 70. Nakon poteza 1. Dg8! nema nikakve direktne prijetnje, ali crni, koji ima na raspoloženju 35 različiith poteza, kojigod potez crni bira biva matiran u slijedećem potezu. Kažemo u ovakvom slučaju, da je bijeli doveo crnog u iznudnicu.

70. dr Dobbs
I. nagr. »The Chess Review« 1933.

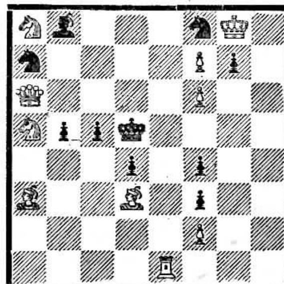
Mat u 2.

71. F. Healey
»Chess Monthly« Tourn. 1886.

Mat u 2.

72. J. A. Mosely-Brisbane
2. nagr. »Good Companion« 1914.

Mat u 2.

Ako pogledamo, međutim, problem br. 71. vidjet ćemo, kad ga malo bolje promotrimo, da je crni već sada u iznudnici. Kad bi crni bio na potezu, bijeli bi mu nakon svakog njegovog poteza mogao dati mat. Ali, **na potezu je bijeli** (Vidi naslov). U tome je dakle problem. Prva misao, koja nam se odmah nameće pri rješavanju jeste, da nađemo takav potez za bijelog. koji ne će poremetiti mehanizam pozicije konstruiran tako, da bijeli može na svaki potez crnoga dati mat. Ako provedemo t. zv. **virtuelnu igru** t. j. ako odigramo sve moguće varijante s pretpostavkom, da je crni na potezu 1. ... Ke5 2. Sd3 mat, 1. ... De5 2. Se2 mat, 1. ... S~ 2. Lg3 mat i 1. ... L~ 2. Db8: mat, vidjet ćemo, da su u matni mehanizam uključene sve figure osim bijelog kralja (bijeli Ta4 sprečava crnoj dami šah na a-liniji). Razumljivo je, da ćemo odmah potražiti kraljem kakav tempo-potez t. j. takav potez, koji bi mehanizam virtuelne igre zadržao netaknutim ili drugim riječima, koji bi crnog ostavio u iznudnici. Međutim, lako se uvjeravamo, da svi potezi kraljem omogućuju crnom snažnije poteze, nego što ih je imao u virtuelnoj igri. Tako na 1. Kb4 slijedi Sd5+, na 1. Kb3 ili 1. Ka2 slijedi Le6+, a na 1. Kb3 ide De5!

Preostaje još da pogledamo nije li moguć kakav potez s kojom od figura uključenih u mehanizam virtuelne igre, ali takav nakon kojega njeno djelovanje ostaje nepromjenjeno. Takav pokušaj s 1. Lh7 razbija se na novom potezu 1. ... g6, kojega nije bilo u virtuelnoj igri. Isti takav slučaj je i s potezima 1. Ta5 (a7, a8), koji se razbijaju na 1. ... ba5 (Da7:+, Da8:+). Preostaje, dakle, jedino potez 1. Ta6!!, koji rješava problem. Nakon ovog poteza ostaje mehanizam

virtuelne igre netaknut, a potez 1. ... La6: je po svom djelovanju istovjetan s potezom 1. ... La6 iz virtuelne igre.

Pogledajmo sad problem br. 72. Lako se uvjeravamo, da se crni, kao i u prethodnom primjeru, nalazi u iznudnici. Ali između ovog i prethodnog problema postoji kvalitativno bitna razlika. Uzalud ćemo u ovom problemu tražiti potez sličan onome 1. Ta6, koji ne bi poremetio mehanizam virtuelne igre. Ovdje nema nikakvog tihog tempo-poteza. To je nova vrst problema, koji su poznati pod nazivom »**White to play**« (bijeli na potezu), nazvani po naslovu čuvene zbirke od 100 problema od A. C. Whitea izdane 1913. godine.

Dok su u tipu kakav predstavlja prethodni problem svi matovi stvarne igre identični s matovima virtuelne igre, ovdje se, budući da nema tihog tempo-poteza, mora po prirodi stvari pojaviti i po koji promijenjeni mat tako, da na neke poteze crnoga, bijeli daje drugačiji mat, nego u virtuelnoj igri. Ova promjena matova je karakteristična za ovu vrst problema. Ima slučajeva, da se pojave i t. zv. »novi matovi« kakvih nije bilo u virtuelnoj igri, ako bijeli svojim prvim potezom omogući crnom neki potez, kojega nije bilo u virtuelnoj igri, a isto tako može se i koji mat izgubiti, ako bijeli spriječi neki potez crnog iz virtuelne igre.

Evo rješenja našeg problema:

1. Sc4 Lc7 Sc7: (Sc7:), 1. ... Sf~ 2. De6 (De6), 1. ... bc4 2. Lc4: (nema), 1. ... Le5 2. Te5. (Se4), 1. ... Ld6 2. Dd6: (Sb6), 1. ... Sc8 2. Db7 (Dc6). 1. ... Sc6 2. Sb6 (Dc6:), 1. ... b4 2. Se7 (Lc4).

U zagradi su odgovarajući matovi iz virtuelne igre.

Kako vidimo u 1. i 2. varijanti ostali su matovi nepromijenjeni t. j. isti kao i u virtuelnoj igri. U 3. varijanti imamo »novi mat«, jer poteza 1. ... bc4 nije bilo u virtuelnoj igri. Ostalih pet varijanti pokazuju promijenjene matove t. j. na iste poteze crnoga bijeli daje drugačije matove, nego u virtuelnoj igri. Treba još dodati, da se u stvarnoj igri jedan mat izgubio (u virtuelnoj 1. ... c4 2. Le4), jer je potezom 1. Sc4 blokiran crni c-pješak.

Evo još nekoliko dvopoteznih problema tipa »White to play«.

Br. 73. V. J. de Villeneuve — Esclapon, »Eclaireur du Soir« 1924. — 15 - **1p6 - sSkpD3 - K7 - 24.** — 1. Df5

Br. 74. L. B. Salkind — Moskva, II. nagr. »Good Companion« — **8 - 4p3 - 1p2P3 - 1T1PS3 - 3k4 - 1K1S1P2 - 1P1l1P2 - 3T4.** — 1. Sc4

Br. 75. A. S. White, II. nagr. »Good Companion« 1918. — **8 - 3p1L2 - 3t1P2 - 4S1T1 - 2P1k1p1 - 3S3t - 3KPD1l - 4T3.** — 1. Kc3

Br. 76. H. van Beek, II. nagr. »Haagsche Post« 1921. — **8 - 3p2p1 - p2L2Lp - P1TP3K - DLSkP3 - 3p4 - 1P1p4 - 3S4.** — 1. Da1. (sva četiri promijenjena mata).

Br. 77. Dr. E. Zepler, »Chemnitzer Tagblatt« 1925. — **8 - 4lS2 - 4K3 - 8 - 1p2k2p - 1T2L2T - 16.** — 1. Se5

IV. tematski natječaj. Treba konstruirati dvopotez tipa »White to play« s bar jednim promijenjenim matom i jednim novim matom.

B. P.

K rezultatu I. tematskog natječaja »Problemske škole«

Još prije objavljivanja rezultata u II-13 broja »Šahovskog Vjesnika« poslalo je još nekoliko naših kompozitora uspjele radove, koji su potpuno svladali temu.

Tako je majstor **A. Preinfalk** iz Ljubljane uspio u nekoliko miniatura svladati tešku temu, od kojih donosimo najbolju. Posljednja tri mata su čista!

Br. 78. A. Preinfalk — 1K6 - 4k2P - 8 - 1T6 - L7 - 8 - 6D1 - 4L3 — Mat u 2. 1.Lh4+ Kd7 (Ke6, Ke8, Kf7) 2.Tb6 (Dd5. Tf5, Dg8)

Miloš Tomašević iz Beograda uspio je — osim u miniaturi — napraviti temu s ekonomijom figura.

Br. 79. M. Tomašević — 6K1 - 2P5 - 4k3 - 8 - 1S6 - L1P5 - 8 - 6D1 — Mat u 2. 1.c8D+ Kd6 (Ke5, Ke7, Kf6) 2.Dgc5 (Dd4, Sd5, Dg7) mat.

Uredništvo ih nagrađuje djelom S. Gligorića »Slavenska obrana«.

Ing N. P.

Ljestvica rješavača »Šahovskog vjesnika« br. II.-11.

Broj problema		265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	Sa	Tot
Maksimalni broj bodova		2	2	2	2	3	3	6	8	2	12	4	20	66	1231
Z. Juginović (2)	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	428
B Janković (2)	Beograd	2	2	2	2	3	3	6	4	2	12	4	10	52	421
Gjogaš i Matošec (2)	Split	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	4	10	45	418
S. Janković (1)	Kraljevica	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	4	10	45	393
Ing Z. Modor (2)	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	4	20	55	386
M. Basarić	Zagreb	2	2	2	2	3	—	6	4	2	8	4	—	35	370
Dr A. Arnšek (1)	Vojnik	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	4	10	45	369
K. Rožić (2)	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	337
Z. Antić	Sarajevo	2	2	2	2	3	3	—	—	—	—	—	—	14	317
K Bišćan (1)	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	313
Prof. Č. Gavrilović (2)	T. Užice	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	267
S. Cijan	Celje	2	2	2	2	3	3	3	8	2	8	4	20	59	242
R. Šoštarić (2)	Zagreb	2	2	2	2	3	3	6	4	2	12	4	20	**62**	235
V. Potasman (3)	Subotica	2	2	2	2	3	3	3	8	2	4	4	—	35	231
I. Slaviček	Osijek	2	2	2	2	3	3	3	4	2	12	4	10	49	228
Jovanić i Masnec	Zemun	2	2	2	2	3	3	6	8	2	8	4	10	52	225
D Subotičanec	Zagreb	2	2	2	2	3	3	6	4	2	8	4	20	58	225
V. Bartolović	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	214
T. Kovačević	Zemun	2	2	2	2	3	3	6	8	2	4	4	10	48	208
Ing N. Pšenica	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	—	—	—	—	21	189
S. Gar	Zemun	2	2	2	2	3	3	6	4	2	8	4	10	48	177
Ing. I. Marek (1)	Celje	2	2	2	2	3	3	6	3	2	8	4	20	57	158
Mr Z. Kovačić	Sl. Brod	2	2	2	2	3	3	—	4	2	4	4	20	48	157
A. Smiljanić	Zemun	2	2	2	2	3	3	6	8	2	8	4	10	52	157
L. Kirilović	Gospođinci	2	2	2	2	3	3	3	4	2	—	—	—	23	142
F. Landikušić	Zagreb	2	2	2	2	3	3	6	4	2	8	4	20	58	141
R. Kažanegra (1)	Lovćenac	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	—	10	37	138
F i V. Weisser	Sl. Požega	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	4	10	45	124
Ž. Jovanović	Zagreb	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	100
S. Štambuk	Vukovar	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	99
Z. Smrkić	Zagreb	2	2	2	2	3	3	6	8	2	8	4	20	**62**	95
Šnajder i Lorbek (2)	Beograd	2	2	2	2	3	3	6	4	2	8	4	20	58	91
D. Trajić (2)	Celje	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	—	—	31	86
M. Kočiš	Osijek	2	2	2	2	3	3	3	—	2	8	4	10	41	71
J. Krempatić	Vukovar	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	4	10	41	71
J. Cerović	T. Užice	2	2	2	2	3	3	3	4	2	4	—	—	27	62
M. Šlezinger (2)	Zagreb	2	2	2	2	3	3	6	4	2	12	4	20	62	62
B. Slipčević	Zagreb	2	2	2	2	3	3	6	4	2	4	6	10	46	46
M. Jovčić	T. Užice	2	2	2	2	3	3	3	4	2	8	—	10	41	41

Nepromijenjeno: L. Pajdaković — Zagreb sa 206 bodova, N. Staničić — Makarska sa 112 bodova, D. Vajš — Zemun sa 67 bodova, V. Vučković (3) — Beograd sa 32 boda, S. Milenković — Beograd sa 15 bodova.

Naknadno: S. Cijan — Celje 8 bodova.

Najbolji uspjeh u ljestvici postigli su **Zvonimir Juginović** (2) — Zagreb, Petrinjska ul. 42, **B. Janković** (2) — Beograd, Jovana Ristića 32 i **Vladimir Gjogaš-Ivo Matošec** (2) — Split, Kamenita 17. (nagrade: godišnja pretplata na »Šahovski Vjesnik«). Nagradu za najbolje rješenje broja dobiva **Rudolf Šoštarić** (2) — Zagreb III, Makančeva 2/II (Din 100.—).

Rješenja iz II.-11. broja »Šahovskog vjesnika«

265. Dobrila 1.Sge5! Blend taskova: »bijela K baterija i 2 bijela Pickanninyja«. Autor je poboljšao ovu poziciju samo s 1 promijenjenom figurom u ovoj poziciji: **1l1TLd2 - 1lpKpp2 - 2p1p3 - 2S5 - 2Pk2S1 - 3S4 - 1P1T1P2 - D5L1** — Mat u 2. 1.Sge5!

266. Jambrešić 1.Sa7! Diagonalni bijeg crnog K.

267. Nikolić 1.Dh2! Iznudnica.

268. Pavlović 1.Lb4! Lb4: (Dd4:) Schiffmannova obrana!

269. Gavrilović 1.Le7 Tg8 2.Lf6 Otklon crnog T.

270. Modor 1.Sb3! 2.Da6+! Problem stare škole.

271. Vučković 1.Dh8! a3 2.Da1! Bijela D obilazi četiri ugla daske, t. zv. »Merry go round tema«. Nuzrješenje 1.Da7 uklanja se dodatkom c.Pb6. 1.Dd5? a3!

272. Arnšek 1.Sc3! Ke5 2.Sd5! 3.Tf4! Težak i ekonomičan problem. Simetrično rješenje 1.Sf6! uklanja se dodatkom c.Pb4.

273. Šapera 1.f8T! h1S (L) 2.Lf3 (Tf3) Bijeli Grimshaw kao odgovor na crne promocije.

274. Rožić Intendirano rješenje 1.Ta4! 2.Tf4+ 3.De6+. Nuzrješenja 1.Ta6 i 1.f4! Ispravak: **5k1l - 2S3t1 - 3P3D - 5p2 - 5T2 - 8 - P1p2P2 - K1S5** — Sam-mat u 4. 1.Th4 f4 2.f3 3.De6+

275. Šoštarić 1.Sf5+! 2.Ld2! 3.Se4 Razne promocije c.Pd2.

276. Janković 1.c8D! 2.Dh8 3 c7 4.c8S! 5.Se7 6.Sf5 7.Se3: 8.Sf1 9.Sd2: Težak problem s mnogim zavedenjima i isto tako teškim nuzrješenjem: 1.c8S! 2.c7 3.Sa7 4.Sc6 5.c8D 6.Dh8 7.Sd4: 8.Sb3+! 9.Db2:+ Ispravak: izmjenom c.La4 sa c.Pa4.

Kronika

DOMAĆE VIJESTI

TURNIRI TREĆEKATEGORNIKA U NR HRVATSKOJ

Široko razvijeni sistem kategorizacije, koja je gotovo u svim aktivnim šahovskim centrima NR Hrvatske već završena, omogućio je da se u novoj šahovskoj sezoni pristupi organizaciji kategornih turnira.

Izabrani trećekategornici s područja cijele Narodne Republike, uz izuzetak zagrebačkih predstavnika, susreli su se krajem studenoga na pokrajinskom turniru trećekategornika u Sisku. Snage učesnika bile su uglavnom izjednačene, što nam najbolje pokazuju činjenica da ni pobjednik turnira nije uspio da dosegne onaj procenat, koji je bio predviđen za sticanje II. kategorije, a da su i posljednji na turniru sakupili više od trećine mogućih bodova. Tako se svih 12 učesnika našlo unutar ciglih 3½ boda: Horak (Bjelovar) 7½, Lazić (Rijeka) 7, Grigić (Vinkovci) 6½, Krempatić (Vukovar) i Rajković (Sisak) 6, Pjelik (Sisak) i Kun (Osijek) 5½, Takač (Čakovec) 5, Božin (Borovo) i Keler (Vinkovci) 4½, te Forko M. (Bjelovar) i Slaviček (Osijek) 4. Pobjednik Horak pružio je mirnu i staloženu igru, koja se temelji na dobrom poznavanju teorije i osjećaju za poziciju. Ugodno iznenađenje turnira bili su najmlađi učesnici 15-godišnji Lazić i 17-godišnji Grigić. Daljim radom na usavršavanju oni će zacijelo uskoro postići i više na šahovskom polju. Općenito su skoro svi učesnici pokazali prilično poznavanje teorije, a i kvalitet partija bio je uglavnom zadovoljavajući. S druge strane osjetilo se pomanjkanje iskustva za veće turnire, što nam ukazuje na potrebu da se organizira u buduće veći broj mješovitih natjecanja u pokrajini, gdje bi se talentiranim igračima iz manjih mjesta pružila mogućnost da se bore s vrhunskim predstavnicima hrvatskog šaha.

Za zagrebačke trećekategornike priredio je Šahovski odbor Zagreba posebni kategorni turnir. I tu su borbe bile prožete jednakom žestinom, ali su ipak pobjednici u finishu premoćno pobjegli četvrtome sa tabele: dr. Cebalo, Cvitanović i Lončarić 9½, Žepić 7½, Arhanić 7, Šoštarić i Zornberg 6, Deselbruner, Ferenčak, dr. Kovačić i Subotičanec 5½, dr. Pfaff 5, dr. Komorski i Tepavac 4½. Od prve trojice novih drugokategornika istakao se Cvitanović odličnim poznavanjem teorije, dr. Cebalo strogo pozicionim vođenjem igre, a Lončarić smislom za taktične zaplete.

BEOGRAD. U vezi s odlukom II. kongresa FISAJ-a održana je osnivačka skupština Šahovskog saveza Srbije. Referat o dosadašnjem razvoju šaha u Srbiji i njegovim uspjesima podnio je majstor O. Nedeljković. Poslije diskusije usvojena su pravila saveza, a zatim je izabrano rukovodstvo saveza na čelu s ministrom prosvjete NR Srbije Živanom Dimitrijevićem. Tom prilikom razdijeljene su nagrade Komiteta za fiskulturu vlade NR Srbije onim šahovskim kolektivima, koji su se u dosadašnjem svom radu naročito odlikovali.

Šahovski odbor Beograda pristupio je organizaciji kategornih turnira na širokoj osnovi. Tako je u kvalifikacionim turnirima za sticanje IV. kategorije sudjelovalo oko 200 natjecatelja, od kojih je 88 ispunilo propisanu normu.

CELJE. Momčadski brzopotezni turnir za prvenstvo celjskog okruga okupio je 23 momčadi, od kojih je 14 bilo omladinskih. Neočekivano je I. mjesto osvojila kombinirana momčad »Bratstva« iz Rogatca i »Edinstva« iz Rogaške Slatine sa 68 bodova ispred celjskog »Kladivara« 62½, »Kladivara« II. 52 i t. d.

LJUBLJANA. Osnivačka skupština Šahovske zveze Slovenije pokazala je još jednom široki razvoj šahovske igre u NR Sloveniji s velikim brojem verificiranih i kategoriziranih igrača. Za predsjednika zveze izabran je predsjednik dosadašnjeg Šahovskog odbora Slovenije E. Turnher. Preuzete su ujedno obaveze za dalji napredak šahovskog života.

MALI LOŠINJ. Formirana je šahovska sekcija »Radničkog doma«. Ona je odmah organizirala cup-turnir, koji je okupio 39 igrača. Poslije izlučnih borba održanih u 3 skupine, ušli su najbolji igrači u finalnu skupinu. U završnom susretu St. Cvitić je pobijedio Ch. Colussija.

INOZEMNE VIJESTI

FIDE. Komisija, koju je izabrao XIX. kongres FIDE, sastala se u Parizu i donijela zaključak da se turnir kandidata za svjetsko prvenstvo održi tokom jeseni 1949. u Buenos Airesu s 14 učesnika: petoricom pobijeđenih s matchturnira (Smislov. Keres, Reshevsky, dr. Euwe i Fine) i devetoricom pobjednika iz Saltsjöbadena (Bronštein, Szabo, Boleslavski, Kotov, Lilienthal, Bondarevski, Flor, Najdorf, Stahlberg). Igrat će se dvokružno.

BUGARSKA. Ovogodišnji šampionat Bugarske svršio je pobjedom Neikirha i Cvetkova ex aequo s 12½ bodova. Slijede: junior Ivanov, Popov, Karastojčev i dr. Markov 10, Malčev i dr. Tošev 9½, P. Petrov 9, Mečkarov i Dimitrov 8½, A. Petrov 8, Filipov 7½, ing. Benderev 7, ing. Piskov 6, Filčev 5½, Stančev 5, Konstakijev 4.

HOLANDIJA. U Baarnu je održan manji međunarodni turnir, koji je svršio pobjedom Golombeka (Engleska) sa 7 bodova, čitavih bod i po ispred Spanjaarda (Holandija) i Wadea (New Zealand). Slijede: Devos (Belgija) 5, Prins (Holandija) i Rubinstein mlađi (Belgija) 4½, B. H. Wood (Engleska) i de Lange 4, Wisser 3½, i Baay (svi Holandija) 1½. Nagradu za najljepšu partiju dobio je Devos za svoju pobjedu nad Woodom, koja je ujedno zanimiva i sa teoretskog gledišta.

Nimcovičeva indijka

W o o d—D e v o s

N:13

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Dc2 d5 5. a3 Lc3:+ 6. Dc3: Se4 7. Dc2 c5 8. dc5 Sc6 9. cd5 ed5 10. Sf3 Lf5 11. b4 0—0 12. Lb2 d4 13. Dc4 Te8 14. Sd4: Df6 15. Ta2 Le6 16. Se6: Df2:+ 17. Kd1 Te6: 18. Lc3 Td8+ 19. Kc2 De3 20. h4 Td2+ 21. Ld2: Dd2:+ 22. Kb3 Sd4+ 23. Ka4 Dd1+ 24. Ka5 Ta6+ 25. Da6: Da4+ 26. Ka4: Sc3+ 27. Ka5 Sb3 mat.

NJEMAČKA. Ovogodišnji njemački šampionat osvojio je mladi student iz Münchena Unzicker s 13½ bodova ispred prošlogodišnjeg prvaka Kieningera 12½, Machatea 10½, Niephausa i Schmidta 9½ i t. d.

RUMUNJSKA. Završeni su polufinalni turniri za ovogodišnje državno prvenstvo. Pobjednici su Szabo, Costea, Israilovici i Reicher. Neki istaknutiji igrači kao na pr. Andritoiu i Samarian ispali su iz finala.

ŠVICARSKA. I ovogodišnje prvenstvo odigrano je po švicarskom sistemu. Prvo mjesto su podijelili Christoffel i Gygli, s 8½ bodova ispred Blaua 8, Groba 7½ i t. d. Između pobjednika odigran je match u Zürichu, koji je donio Chistoffelu pobjedu od 3 : 1 i time naslov ovogodišnjeg prvaka.

Index partija i problema

(Brojke označuju stranice, jedino kod problema prva brojka masno štampana označuje njegov redni broj, a druga stranicu na kojoj je problem otisnut)

PARTIJE

PROBLEMI I KONAČNICE

Biblioteka Šahovske centrale

Vladimir Vuković: Suvremena teorija otvorenja I.
Rasprodano.

Vladimir Vuković: Suvremena teorija otvorenja II.
Broširano Din 70.— Uvezano Din 90.—

Svetozar Gligorić: Poluslavenska obrana . . . . „ 40.—

Svetozar Gligorić: Slavenska obrana . . . . „ 50.—

Pavlović-Mažuran: Šahovska početnica . . . . „ 33.—

Bilten finalnog turnira II. prvenstva FNRJ u šahu (10 brojeva) . . . . „ 50.—

Kod Šahovske centrale mogu se nadalje nabaviti slijedeće knjige:

Ozren Nedeljković: Teorija otvaranja zatvorenih igara II. Din 77.—

Dr. Jovan Georgević: Pregled šahovske dogmatike i planska i ekonomična studija šahovske sistematike „ 43.—

Treći šampionat FNRJ u šahu: (10 brojeva) . . . . . . „ 50.—

Bilten svjetskog prvenstva (Haag—Moskva, 20 brojeva) . „ 100.—

Dijagram-figure od gume: 1 kompletna garnitura
(12 kom.) . . . . „ 125.—
1 jastučić . . . . „ 20.—

Dijagram-formulari: 500 komada . . . . „ 125.—

Šahovski glasnik godište II. (1926.) . . . . . . „ 120.—
„ „ „ III. (1927.) . . . . . . „ 120.—
„ „ „ IV. (1928.) . . . . . . „ 80.—
„ „ „ VIII. (1935.) . . . . . . „ 120.—
„ „ „ IX.—XI. (1936.—8.) . . . . . „ 150.—

Šahovski priručnik (3. izdanje) . . . . „ 10.—

Sadrži izvadak iz pravila igre Svjetskog šahovskog saveza, Bergerove tablice za redoslijed parova i kola, upute za provođenje kategorizacije sa sovjetskim tablicama, te formulare za bilježenje partija.

Za poštanske troškove valja dodati 10% od naznačenih cijena. Kod narudžbe samo jedne knjige poštarina je najmanje Din 10.—

U nakladi »Šahovske centrale« izašle su dvije knjige internac. majstora **Svetozara Gligorića** u nizu pregleda najvažnijih otvorenja šahovske igre, koje spadaju u ciklus pod nazivom:

MODERNA ŠAHOVSKA TEORIJA OTVARANJA

1. Poluslavenska odbrana

2. Slavenska odbrana

Knjige u pripremi:

Vladimir Vuković: »Od Steinitza do Botvinika« (opisi svih turnira i matcheva za prvenstvo svijeta sa glosiranim partijama).

Nenad Petrović: Udžbenik i teorija šahovskih problema.

Vasja Pirc: Turnir u Saltsjöbadenu.

Svetozar Gligorić: Ortodoksna odbrana daminog gambita.

Braslav Rabar: AVRO-turnir (1938.)

Dubravko Timet: SSSR-Vel. Britanija (oba susreta)

ŠAHOVSKA POČETNICA

od prof. B. Pavlovića i prof. Đ. Mažurana

Početnica na jednostavan i lak način uvodi u osnovne pojmove šahovske igre i omogućuje početniku da se temeljito pripremi za daljnje usavršavanje u šahu.

Početnica upoznaje sa zakonima šahovske ploče, s pravilima gibanja figura, sa šahovskom notacijom, te vođenjem šahovske igre u sva tri dijela šahovske partije u otvorenju, središnjici i konačnici.

Knjiga ima 200 stranica.

Cijena je knjizi **Din 33.—** (samo broširano).

Kod narudžbe samo jedne knjige valja za poštanske troškove dodati Din 10.—. Knjižarama kod narudžbe od najmanje 10 primjeraka uobičajeni rabat.

Naš je račun kod Narodne banke: **4-936.033.**

Narudžbe prima:

ŠAHOVSKA CENTRALA

Zagreb I., Strossmayerov trg 3, I. Telefon 34-619.

TIPOGRAFIJA" ZAGREB